



HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

IZVJEŠĆE
O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I
POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME
U 2018. GODINI

Zagreb, travanj 2019. godine

SAŽETAK	4
UVOD	6
1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	7
2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	8
3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	9
3.1 Upravno vijeće	9
3.2 Ravnatelj	9
3.3 Stručno vijeće	9
4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	10
5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE	10
5.1 Pravila rada hrvatske normizacije	10
5.2 Tehnička infrastruktura	10
5.3 Tehnički odbori	11
5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)	12
5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)	13
5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija	14
5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije) ..	15
5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije	15
5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti	16
5.7.1 Prihvaćanje i objava normativnih dokumenata	16
5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata	17
5.7.3 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom	18
6. SURADNJA	20
6.1 Europska i međunarodna suradnja	20
6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji	20
6.2 Nacionalna suradnja	21
6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave	21
6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine	22
6.2.3 Suradnja s obrazovnim i znanstvenim ustanovama	23
7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a	24

8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI	25
8.1 Normoteka i rad s korisnicima	25
8.1.1 Kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP)	28
8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata	28
8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata	28
8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma	34
8.2.3 Marketinške aktivnosti	35
8.3 Dodjela registracijskih brojeva.....	35
8.4 Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT	36
8.5 Internetska stranica.....	36
8.6 Službeno glasilo HZN-a.....	36
8.7 Službena, informativna i promotivna izdanja.....	37
8.8 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You.....	37
9. PROMOTIVNE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI.....	39
9.1 Aktivnosti u promicanju normizacije	39
9.2 Edukacija zainteresiranih strana.....	39
10. EUROPSKI PROJEKTI.....	40
10.1 Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik (SA/CEN/2017-02 i SA/CENELEC/2017-02)	40
11. POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME.....	40
11.1 Ljudski potencijali	40
11.1.1 Izobrazba službenika HZN-a	42
11.2 Prostor za rad	43
11.3 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a.....	43
11.4 Financijski pokazatelji.....	44
11.4.1 PRIHODI.....	45
11.4.2 RASHODI	46

SAŽETAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) hrvatsko je nacionalno normirno tijelo koje djeluje u skladu sa Zakonom o normizaciji i pravilima međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija u kojima je član. HZN punopravni je član Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO), Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (IEC), Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization*, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization*, CENELEC) te član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI).

HZN je tijekom 2018. godine obavljao poslove i zadaće hrvatskoga nacionalnog norminog tijela te provedbenog tijela prema Uredbi o europskoj normizaciji br. 1025/2012.

Radom HZN-a upravlja Upravno vijeće HZN-a. Upravno vijeće održalo je tijekom 2018. godine ukupno 6 sjednica. Dana 31. prosinca 2018. godine u HZN-u su bila zaposlena 52 službenika (51 na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme), od toga 34 VSS (1 dr. sc., 2 mr. sc.), 3 VŠS i 12 SSS.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2018. godine sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a te na sastancima Upravnog vijeća CEN-a i redovitim i izvanrednim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje.

HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. U normizacijski sustav RH do kraja 2018. godine prihvaćeno je više od 99 % europskih norma. Do kraja 2018. godine u hrvatski normizacijski sustav ukupno je prihvaćeno 32524 norme. Tijekom 2018. godine objavljena je 1721 nova hrvatska norma, povučeno je 1089, a za javnu su raspravu objavljena 1562 normativna dokumenta. Katalog hrvatskih norma redovito se osuvremenjuje na internetskoj stranici HZN-a, a podaci o rezultatima nacionalne normizacije redovito se objavljuju i u službenom glasilu HZN-a. Tijekom 2018. godine objavljeno je dvanaest brojeva HZN e-glasila.

Tijekom 2018. godine redovito su održavane e-aplikacije HZN-a. U sustav HZNacrti učitano je 929 nacrti norma, a za pristup se registriralo 111 korisnika. U repozitorij hrvatskih norma pristupilo je više od 3100 korisnika koji su izvršili 103490 pregleda norma. S obzirom na velik broj pristupa repozitoriju hrvatskih norma, smatramo da bi navedeno rješenje slijedeće godine trebalo ponuditi i drugim potencijalno zainteresiranim stranama (sveučilišna i akademska zajednica, mali i srednji poduzetnici i dr.). Tijekom 2018. godine telefonskim putem i e-poštom odgovoreno je na oko 2000 upita korisnika o normama te je redovito održavan portal za male i srednje poduzetnike na internetskim stranicama HZN-a. Također je proveden redoviti audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a i recertifikacijski audit, tj. nezavisna vanjska ocjena prema normi HRN EN ISO 9001:2015.

HZN je redovito dostavljao Središnjoj upravi CEN-CENELEC-a naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme na hrvatskome jeziku, a koji se objavljuju u Službenom listu Europske komisije. U 2018. godini dostavljeno je oko 230 naslova norma i nacrti norma na hrvatskome jeziku.

Na zahtjev ministarstava i drugih državnih upravnih organizacija, Hrvatski zavod za norme je tijekom 2018. godine sudjelovao u pripremi popisa odgovarajućih usklađenih norma koje služe kao potpora za provedbu tehničkog zakonodavstva.

Radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom, svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Dana 31. prosinca 2018. godine broj članova HZN-a bio je 302, od toga 278 pravnih osoba (tvrtke, komore, javne ustanove, fakulteti, tijela državne uprave,...) te 24 fizičke osobe (pojedinci ili obrtnici). Svi članovi HZN-a čine Stručno vijeće. Tijekom 2018. godine održana je jedna sjednica Stručnoga vijeća.

Za obavljanje poslova hrvatske normizacije i za praćenje međunarodne i europske normizacije u pojedinim užim područjima normizacije, osnivaju se tehnički odbori. HZN je u 2018. godini imao 171 tehnički odbor. Tehnički odbori HZN-a prate rad tehničkih odbora europskih organizacija za normizaciju CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te tehničkih odbora međunarodnih organizacija za normizaciju ISO-a i IEC-a. U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 1900 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

HZN imenuje stručnjake za rad u međunarodnim i europskim radnim skupinama. U međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) sudjeluje 21 nacionalni stručnjak u 31 radnoj skupini, dok u europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC) sudjeluju 43 nacionalna stručnjaka u 63 radne skupine.

HZN upravlja radom jednoga europskog tehničkog odbora CEN/TC 452, *Assistance Dog&Guide Dog Teams Standards and Instructors Competences* te jednog međunarodnoga tehničkog pododbora IEC TC31/SC31J, *Classification of hazardous areas and installation requirements*.

Tijekom godine HZN su posjetili studenti desetak, uglavnom tehničkih fakulteta te su za njih održana odgovarajuća izlaganja.

Sudjelovanje službenika HZN-a na stručnim skupovima i seminarima tijekom 2018. godine provodilo se u okviru raspoloživih financijskih sredstava.

U skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcijom za 2019. i 2020. godinu („Narodne novine“ broj 108/18), HZN-u su odobrena financijska sredstva u ukupnom iznosu od 11.723.750,00 kn. U 2018. godini na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti Hrvatskog zavoda za norme, naplaćeno je 3.108.146,37 kn što predstavlja 100 % naplaćenosti, odnosno u državni proračun je uplaćeno 26,51 % ukupno odobrenih sredstava HZN-a. Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine s izvora 11 – opći prihodi i primici izvršeni su prema državnoj riznici 98 %.

Do 31. prosinca 2018. godine HZN je podmirio sve financijske obveze prema svojim dobavljačima.

UVOD

Normizacija je u Republici Hrvatskoj na nacionalnoj razini započela 1992. godine u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM). DZNM je osnovan na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu republičke uprave („Narodne novine“ broj 73/91) te je, između ostalog, obavljao i ulogu nacionalnoga normirnog tijela.

Godine 2003. Hrvatski sabor donio je Zakon o normizaciji („Narodne novine“ broj 163/03) na temelju kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela Uredbu o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine“ broj 154/04, 44/05) kao neovisne javne ustanove. HZN je počeo s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine.

Na temelju Elaborata o diobi, HZN je od Državnog zavoda za mjeriteljstvo preuzeo materijalna sredstva i opremu te djelatnike koji su obavljali poslove u području normizacije. Od tada, u skladu sa Zakonom o normizaciji, HZN zastupa Republiku Hrvatsku u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Uredbom o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine“ broj 30/10) prenesena je nadležnost nad radom HZN-a s ministarstva nadležnog za poslove znanosti na ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva.

HZN radi na temelju Zakona o normizaciji („Narodne novine“ broj 80/13) i Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine“ broj 154/04, 44/05, 30/10, 34/12 i 79/12) te Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Europskog vijeća od 25. listopada 2012. godine, koja je za Republiku Hrvatsku u potpunosti stupila na snagu 1. srpnja 2013. godine. Uredba o europskoj normizaciji uređuje zakonsko područje normizacije koje je jedinstveno za sve europske države. Zakonom o normizaciji određeno je da je HZN nadležno tijelo za provedbu ove Uredbe. Zakonom o normizaciji također su utvrđena načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje HZN-a te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma.

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvaćanja hrvatskih norma te dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzus o sadržaju hrvatskih norma
- javnost rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanje prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobna usklađenost hrvatskih norma
- uzimanje u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kvalitete proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrhovite uporabe rada, gradiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

HZN kao punopravni član predstavlja Republiku Hrvatsku u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (*International Organization for Standardization*), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (*International Electrotechnical Commission*), Europskom odboru za normizaciju CEN (*European Committee for Standardization*) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (*European Committee for Electrotechnical Standardization*) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (*European Telecommunications Standards Institute*) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i raspačava hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normiranim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO/TBT
14. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
15. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
16. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
17. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
18. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
19. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
20. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
21. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
22. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
23. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta HZN-a, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a je utvrđen način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a.

U 2018. godini od članarina je prikupljeno 1.044.000 kuna.

Tijekom 2018. godine došlo je do promjene broja članova HZN-a. U tablici 1 prikazani su usporedni podaci o članovima HZN-a za 2017. i 2018. godinu, prema vrsti članstva i vrsti pravnih osoba, a u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2018. godine.

Tablica 1 – Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	Stanje 2017-12-31	Stanje 2018-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	9	8
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	9	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	165	161
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	22	21
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	5
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	6	10
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	19	20
Fizičke osobe – pojedinci	29	22
Obrt – fizičke osobe	2	2
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovitih članova	300	294
Ukupno članova HZN-a	309	302

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće. Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 Upravno vijeće

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj dana 5. siječnja 2017. godine donijela je Rješenje o imenovanju predsjednice i dijela članova Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme (Klasa: 080-02/17-01/03; Urbroj: 5030115/1-17-03, Narodne novine broj 4/2017) kojim se:

1. NATAŠA MIKUŠ ŽIGMAN, predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva imenuje predsjednicom Upravnog vijeća HZN-a
2. za članove Upravnog vijeća HZN-a imenuju:
 - ZVONIMIR NOVAK, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva
 - mr. sc. MIRELA ZEČEVIĆ, predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva
 - ANA MARIJA BOLJANOVIĆ, predstavnica Radničkog vijeća HZN-a.

Na sjednici održanoj dana 2. ožujka 2017. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o imenovanju (Klasa: 080-02/17-01/97; Urbroj: 5030115/1-17-03, „Narodne novine“ broj 20/17) kojim se:

- OLIVERA MAROŠ, predstavnica Stručnog vijeća HZN-a imenuje članicom Upravnog vijeća HZN-a.

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju prema potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno vijeće tijekom 2018. godine održalo je ukupno 6 sjednica. Na sjednicama Upravnoga vijeća, raspravljana su pitanja i donesene odluke iz njegove nadležnosti.

3.2 Ravnatelj

U skladu s člankom 38. Statuta, ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od dana 31. ožujka 2017. godine (Klasa: 080-02/17-02/86; Urbroj: 5030115/1-17-02) razriješen je Igor Božičević dužnosti vršitelja dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od dana 31. ožujka 2017. godine (Klasa: 080-02/17-01/143; Urbroj: 5030115/1-17-02, „Narodne novine“ broj 32/17) imenovan je Igor Božičević ravnateljem Hrvatskog zavoda za norme.

Tijekom 2018. godine ravnatelj HZN-a obavljao je poslove sukladno članku 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bio je odgovoran, u skladu člankom 36. Statuta, Vladi Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

3.3 Stručno vijeće

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji, članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

Tijekom 2018. godine održana je jedna sjednica Stručnoga vijeća.

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme su: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim pravima radnika HZN-a, Odluka o rasporedu radnog vremena i načinu evidentiranja radnika, Poslovnik o radu Upravnog vijeća, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja značajna za rad HZN-a.

5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE

5.1 Pravila rada hrvatske normizacije

Opće akte kojima se utvrđuju pravila za rad hrvatske normizacije donosi Upravno vijeće HZN-a u skladu s člankom 25. Statuta.

Pravila rada hrvatske normizacije pod zajedničkim nazivom Unutrašnja pravila za normizaciju sastoje se od šest dijelova. Unutrašnja pravila za normizaciju Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) moraju biti usklađena s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Unutrašnja pravila za normizaciju u prvome su redu namijenjena za uporabu zaposlenicima HZN-a i tehničkim odborima, a posebno predsjednicima i tajnicima tehničkih odbora te svima koji su uključeni u izradu nacrti norma i nacrti drugih dokumenata HZN-a dostupnih javnosti. Tijekom godine nastavljen je rad na reviziji svih dijelova Unutrašnjih pravila za normizaciju Hrvatskoga zavoda za norme (HZN), a nova izdanja bit će objavljena u prvoj polovici 2019. godine.

5.2 Tehnička infrastruktura

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 1900 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd. Pojedini stručnjaci uključeni su u rad više tehničkih odbora/podobora.

Tablica 2 – Broj tehničkih odbora HZN-a 2018. godine prema područjima normizacije i broju održanih sastanaka

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora	Broj sastanaka	Broj prevedenih norma
Osnovne norme	11	7	1
Graditeljstvo	22	19	2
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	11	-	-
Metalni materijali	6	4	2
Nemetalni materijali	11	10	-
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	11	6	3
Strojarstvo	14	3	9
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	10	10	1
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	19	17	7
Opća elektrotehnika	10	1	4
Elektronika	15	7	1
Energetska elektrotehnika	23	3	1
Telekomunikacije	2	1	-
Informatika	6	4	1
UKUPNO	171	92	32

Broj održanih sastanaka tehničkih odbora u odnosu na ukupan broj tehničkih odbora pokazuje da uz fizičko održavanje sastanaka treba omogućiti i održavanje elektroničkih sjednica. U tom cilju, tijekom 2018. godine osigurani su tehnički preduvjeti, a u 2019. godini promijenit će se Unutrašnja pravila za normizaciju.

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju trajni pristup zaštićenom području na internetskoj stranici HZN-a gdje se nalaze trajno posuđeni nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti. Pristup radnim dokumentima u zaštićenom području osiguran je u sklopu priprema za ispunjavanje uvjeta za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u, a dokumenti su namijenjeni aktivnomu radu u europskim organizacijama za normizaciju.

Tijekom 2018. godine pripremljen je i održan niz sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav. Tehnički odbori, pododbori i radne skupine sudjelovali su u prevođenju 32 europska i međunarodna normativna dokumenta.

5.3 Tehnički odbori

U podršci i radu tehničkih odbora obavljaju se redovito ovi poslovi:

- prihvaćanje i registracija prijave za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakoga tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakoga tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvaćanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvaćanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvaćanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN Glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- priprema, izrada i oblikovanje nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- priprema popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN Glasila
- priprema i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN Glasila.

Tehnički odbori HZN-a prate rad tehničkih odbora europskih organizacija za normizaciju CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te tehničkih odbora međunarodnih organizacija za normizaciju ISO-a i IEC-a (tablica 3). Kao punopravni član CEN-a i CENELEC-a, HZN ima obvezu glasovanja o svim nacrtima europskih norma kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma te stoga prati rad svih CEN-ovih i CENELEC-ovih odbora.

Tablica 3 – Obuhvaćenost područja rada europskih i međunarodnih tehničkih odbora s hrvatskim tehničkim odborima

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	248	100 %
CENELEC	61	100 %
CEN/CENELEC	15	100 %
ETSI	27	100 %
ISO	248	58 %
IEC	99	43 %
ISO/IEC	1	100 %

U skladu s obvezama HZN obuhvaća sve tehničke odbore na europskoj razini, dok na međunarodnoj razini obuhvaćenost tehničkih odbora ovisi o zainteresiranim stranama u Republici Hrvatskoj.

HZN, kao djelatni član, prati rad 14 tehničkih odbora i pododbora ISO-a te 12 tehničkih odbora i pododbora IEC-a (tablica 4).

Tablica 4 – Djelatno članstvo u međunarodnim tehničkim odborima i pododborima IEC-a i ISO-a

IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31	ISO/TC 37/SC 2
IEC/TC 31/SC 31G	ISO/TC 37/SC 4
IEC/TC 31/SC 31J	ISO/TC 37/SC 5
IEC/TC 31/SC 31M	ISO/TC 46
IEC/TC 38	ISO/TC 46/SC 9
IEC/TC 57	ISO/TC 217
IEC/TC 61/SC 61D	ISO/TC 228
IEC/TC 65/SC 65E	ISO/TC 238
IEC/TC 79	ISO/TC 251
IEC/TC 85	ISO/TC 267
IEC/TC 106	ISO/TC 307
	ISO/CASCO

Tijekom 2018. godine pokrenuta je inicijativa za osnivanje *Programskog odbora za područje elektrotehnike, informatike i telekomunikacija*, a Tehnička uprava HZN-a odobrila je pokretanje postupka koji je u tijeku.

5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)

HZN je punopravni član Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organization for Standardization*, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission*, IEC). Rad i aktivnosti HZN-a bili su u 2018. godini usmjereni na izvršavanje obveza koje proizlaze iz punopravnoga članstva u međunarodnim normizacijskim organizacijama.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na:

- 105. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan 28. veljače i 1. ožujka 2018. godine u Kuala Lumpuru, Malezija
- 106. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan 12. i 13. lipnja 2018. godine u Sao Paulu, Brazil
- 107. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan 24. rujna 2018. godine u Ženevi, Švicarska
- 52. sastanku ISO DEVCO koji je održan 25. i 26. rujna 2018. godine u Ženevi, Švicarska
- 41. sastanku Opće skupštine ISO-a koji je održan 27. i 28. rujna 2018. godine u Ženevi, Švicarska

Od 2017. godine HZN je član Vijeća ISO-a (*ISO Council*). Vijeće ISO-a je središnje upravljačko tijelo ISO-a koje se sastaje tri puta godišnje i čine ga predstavnici 20 zemalja članica ISO-a, službenici ISO-a te predsjedatelji odbora za razvoj politike CASCO, COPOLCO i DEVCO.

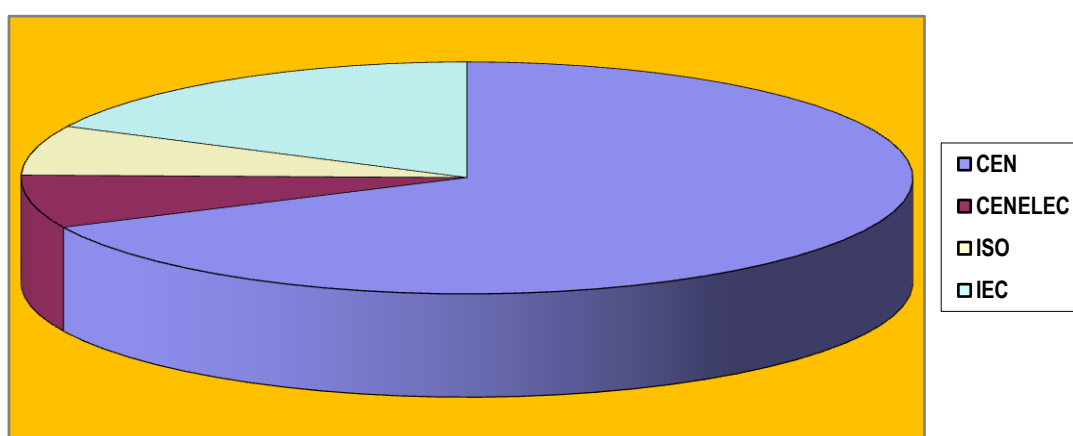
HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije (Classification of hazardous areas and installation requirements)* u suradnji s tvrtkom FIDITAS d.o.o. za tehničku sigurnost i ispitivanje.

U radu ISO-ovih radnih skupina sudjeluju 4 stručnjaka u 6 radnih skupina koji se bave izradom norma iz područja čvrstih biogoriva, bibliotekarstva i informacija te lančanih blokova i tehnologijom elektroničke distribuirane glavne knjige.

U radu IEC-ovih radnih skupina sudjeluje 17 stručnjaka u 25 radnih skupina koji se bave izradom norma iz područja upravljanja energetske sustavom, elektromagnetske kompatibilnosti u elektrotehnici i telekomunikacijama, eksplozivnih atmosfera, električne opreme za željeznicu, energetskih transformatora, itd.

Krajem srpnja 2018. godine imenovan je novi nacionalni tajnik IEC-a za Hrvatsku koji je redovito provodio aktivnosti praćenja, pripreme i elektroničkog glasovanja o IECEE radnim dokumentima kao i o radnim dokumentima Vijeća IEC-a (*IEC Council*).

Tijekom perioda od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine u zaštićenom je području članovima HZN/TO-a stavljeno na raspolaganje ukupno 19288 radnih dokumenata. Najveći je broj radnih dokumenata (13107) bio iz djelokruga rada tehničkih odbora CEN-a. Slijedi IEC sa 3415 radnih dokumenata te CENELEC sa 1423 radnih dokumenta i ISO sa 1343 radnih dokumenata.



Slika 1 – Grafički prikaz radnih dokumenata prema normizacijskoj organizaciji za 2018. godinu

5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)

HZN je kao punopravni član Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*) te kao nacionalno normizacijsko tijelo član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*) redovito sudjelovao u aktivnostima tih organizacija.

HZN je sudjelovao u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT) te godišnjim skupštinama CEN/CENELEC-a i u radu drugih tijela europskih organizacija za normizaciju i na događanjima koje ona organiziraju.

Tijekom 2018. godine djelatnici HZN-a sudjelovali su na:

- web sastanku CEN/CENELC WG IT Tools, 2018-04-23
- CCMC radionici, u Bruxellesu, Belgija, 2018-06-07/08
- CENELEC/BT, 159. sjednici u Bruxellesu, 2018-05-29/30
- 49. Općoj skupštini CEN-a, u Bledu, Slovenija, 2018-06-21
- 58. Općoj skupštini CENELEC-a, u Bledu, Slovenija, 2018-06-21
- CEN/BT, 85. sastanku, u Toulouseu, Francuska, 2018-10-09/10

- CENELEC/BT, 160. sjednici, u Toulouseu, Francuska, 2018-10-10/11
- CEN-a, CENELEC-a, ETSI-a, EFTA-e i EK: Konferencija *Standards meet the Future*, Bruxelles, 2018-10-12
- 50. Općoj skupštini CEN-a, u Bruxellesu, Belgija, 2018-11-23
- izvanrednoj skupštini CENELEC-a, u Bruxellesu, Belgija, 2018-11-23
- 51. sastanku ETSI NSO-a u Sophia Antipolisu, Francuska, 2018-11-26
- 72. Općoj skupštini ETSI-ja u Sophia Antipolisu, Francuska, 2018-11-27-28

Djelatnik HZN-a koji aktivno sudjeluje u radu radne skupine CEN-CLC/BTWG 12, *Harmonized standards and the European regulatory framework* pridonio je izradi prijedloga dokumenata bitnih za izradu usklađenih europskih norma kao i prijedloga bitnih za funkcioniranje europskoga zakonodavnog sustava. Rad radne skupine održava se putem aplikacije GoTo Meeting, a tijekom 2018. godine održano je 8 sastanaka.

Djelatnica HZN-a sudjelovala je na sastancima radne skupine za mala i srednja poduzeća (SME-WG) putem web konferencije u svibnju i listopadu 2018. godine.

Stručnjaci iz Republike Hrvatske (preko HZN-a) uključeni su u rad CEN-ovih i CENELEC-ovih radnih skupina. U 58 radnih skupina CEN-a sudjeluje 39 stručnjaka iz Republike Hrvatske na izradi norma iz područja: električna vozila, prometni znakovi, akustička svojstva zgrada, kemijski dezinficijensi i antiseptici, zaštita od požara, protupožarna i vatrogasna oprema, proizvodi na bazi gipsa, staklo u graditeljstvu, sustav označivanja veličine odjeće, vatrogasne pumpe, prometni znakovi, zaštita kulturne baštine, eurokodovi, itd.

U 5 radnih skupina CENELEC-a sudjeluju 4 stručnjaka iz Republike Hrvatske na izradi norma iz područja: električna oprema za željeznicu, energetski transformatori, električni kabeli, itd.

5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija

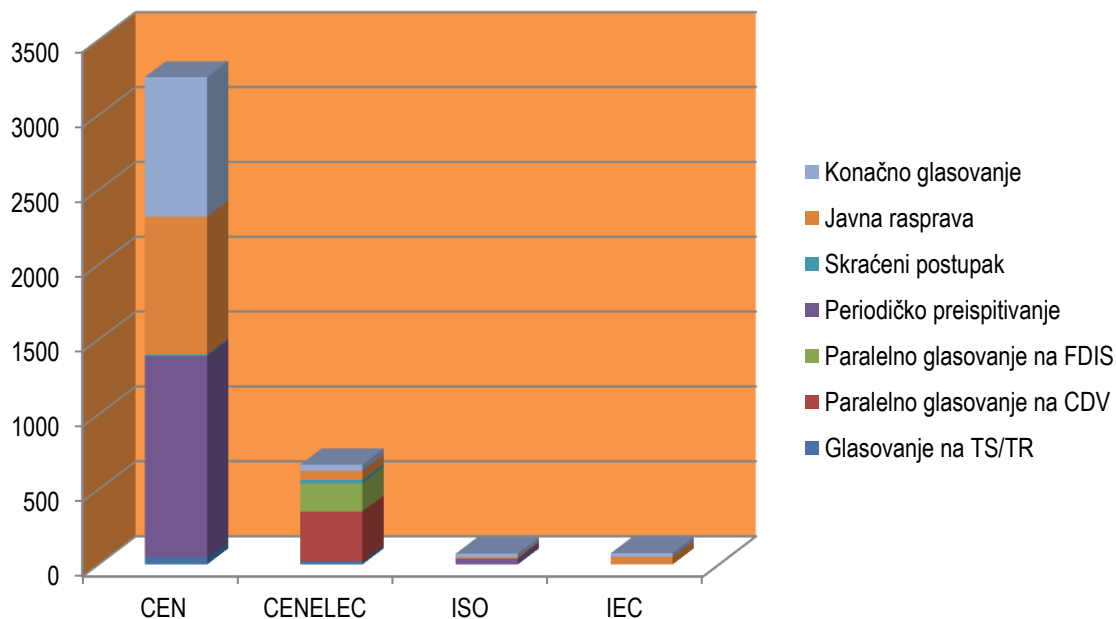
U 2018. godini HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja o nacrtima norma i konačnim nacrtima norma europskih normizacijskih organizacija (CEN i CENELEC) te o nacrtima norma, konačnim nacrtima norma i ostalim radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

U CEN-u je 2018. godine bilo ukupno 3253 glasovanja. Od tog broja, na javnoj raspravi bilo je 920 nacrti norma i 932 konačna nacrti norma, po skraćenom postupku glasovalo se za 11 radnih dokumenata, zatim 1344 periodičnih preispitivanja norma i 46 tehničkih izvještaja.

U CENELEC-u se 2018. godine glasovalo o ukupno 674 radna dokumenta: 60 nacrti norma na javnoj raspravi, 42 konačna nacrti norma (FDIS), 22 radna dokumenta po skraćenom postupku, 322 paralelna glasovanja o CDV i 188 o FDIS. Također se glasovalo o 21 dokumentu TS/TR te 19 ostalih vrsta dokumenata.

U ISO-u je 2018. godine bilo ukupno 126 glasovanja o nacrtima norma i drugim radnim dokumentima tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Završnih glasovanja je bilo ukupno 19, i to: 12 nacrti norma na javnoj raspravi i 7 konačnih nacrti norma. Također je obavljeno 56 glasovanja o normama na periodičkom preispitivanju.

U IEC-u se 2018. godine glasovalo o ukupno 75 dokumenata, od kojih su bila 52 nacrti norma i 23 konačna nacrti norma tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Osim toga, glasovalo se o 26 drugih vrsta dokumenata. Također se glasovalo o 223 dokumenta tehničkih odbora IEC-a u kojima je HZN promatrač.



Slika 2 – Grafički prikaz glasovanja HZN-a u 2018. godini o radnim dokumentima za izradu međunarodnih i europskih norma

5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)

HZN je obavezan dostavljati podatke o prihvaćenim normama i normizacijskim dokumentima CEN-a i CENELEC-a. Podaci se učitavaju u sustav CEN-CENELEC iPROJEX, modul *National implementation*. U 2018. godini, učitan su podaci za 1668 dokumenata.

HZN je obavezan dostavljati informacije o izradi izvornih nacionalnih norma. U 2018. godini prijavljena je izrada jedne izvorne hrvatske norme iz područja osobne zaštitne opreme.

Podaci o izvornim hrvatskim nacrtima norma redovito se objavljuju u mjesečnim izvještajima o novim prijavama *CEN Monthly Notification Register* zajedno s podacima svih članova CEN-a, koje HZN objavljuje na svojim internetskim stranicama na adresi <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=72>.

5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije

Naslovi nacionalnih norma koje su prihvaćene europske norme koje su citirane ili će biti citirane u Službenome listu Europske unije (OJ EU) moraju biti prevedene na sve jezike Europske unije (EU) i Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).

Nacionalna su normirna tijela odgovorna za dostavu nacionalnih naslova norma u fazi konačnog nacrta, a najkasnije u fazi ratifikacije. Naslovi se ne dostavljaju Europskoj komisiji direktno, već se dostavljaju Središnjoj upravi CEN-a i CENELEC-a (*CEN-CENELEC Management Centre – CCMC*) koja naslove na svim jezicima članova CEN-a i CENELEC-a u elektroničkom obliku dostavlja Europskoj komisiji u skladu s Okvirnim sporazumom potpisanim između CEN-a odnosno CENELEC-a i Europske komisije. Naslovi se učitavaju u sustav iProjex, modul *National titles* prema postavljenim pravilima.

HZN je obavezan dostavljati naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme od 1. srpnja 2013., tj. od ulaska Republike Hrvatske u EU.

U 2018. godini dostavljeno je oko 230 naslova norma i nacrti norma na hrvatskome jeziku za objavu u OJ EU. Popisi harmoniziranih norma citiranih u OJ EU dostupni su putem internetske stranice: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards_hr

Komunikacija Komisije u okviru provedbe Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o općoj sigurnosti proizvoda

(Objava naslova i upućivanja na europske norme u skladu s tom direktivom)

(Tekst značajan za EGP)

(2017/C 267/03)

ESO (*)	Referentni broj i naslov norme (i referentni dokument)	Prva objava SL	Referentni broj zamijenjene norme	Datum prestanka valjanosti pretpostavke o sukladnosti zamijenjene norme Napomena 1.	Odluka Komisije
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
CEN	EN 581-1:2006 Vanjski namještaj – Namještaj za sjednje i stolovi za kampiranje, kućnu i javnu uporabu – 1. dio: Opći sigurnosni zahtjevi	22.7.2006.			2006/514/EC
CEN	EN 913:2008 Gimnastička oprema – Opći sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja	11.7.2014.	EN 913:1996 Napomena 2.1		2014/357/EU
CEN	EN 914:2008 Gimnastička oprema – Usporedne i kombinirane ruče – Zahtjevi i metode ispitivanja uključujući sigurnosti	11.7.2014.			2014/357/EU

5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti

Ukupan broj hrvatskih normativnih dokumenata na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 32524. Od toga su uz prijevod prihvaćena 273 normativna dokumenta, 102 su izvorne hrvatske norme (HRN), dok je u izvorniku prihvaćeno 32149 normativnih dokumenata. U 2018. godini na javnoj je raspravi bilo 2780 prijedloga za prihvaćanje normativnih dokumenata u izvorniku. Bilo je 135 normizacijskih projekata u radu.

5.7.1 Prihvaćanje i objava normativnih dokumenata

HZN kontinuirano prati razvoj norma i drugih normativnih dokumenata na europskoj i međunarodnoj razini te nastoji održati dinamiku prihvaćanja tih dokumenata u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

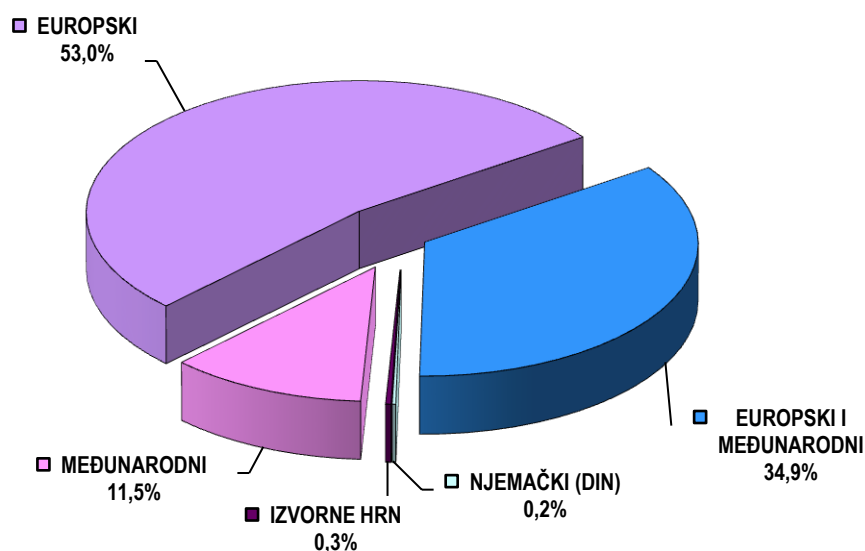
Budući da se na europskoj razini stalno razvijaju nove norme i drugi normativni dokumenti te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeći, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih normativnih dokumenata koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske. Do kraja 2018. godine, u nacionalni je normizacijski sustav ukupno prihvaćeno više od 99 % europskih normativnih dokumenata.

HZN, kao punopravan član CEN-a i CENELEC-a, obavezan je objavljivati sve nacрте europskih norma i drugih normativnih dokumenata na nacionalnoj razini. HZN informacije o hrvatskim nacrtima objavljuje u HZN e-glasilu koje je dostupno na internetskim stranicama HZN-a: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=1704>.

Tekstovi nacrti norma dostupni su na internetskoj stranici HZN-a u sustavu HZNacrti, a u 2018. godini u sustav je učitano 929 nacrti norma.

Tijekom 2018. godine objavljen je 1721 novi hrvatski normativni dokument (uključujući amandmane i ispravke), 1089 ih je povučeno, a za javnu su raspravu objavljena 1562 dokumenta.

Broj hrvatskih normativnih dokumenata na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 32524 (slika 3).



Slika 3 – Grafički prikaz hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata prema izvorniku

5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata

U HZN-u se tehnički uređuju europske i međunarodne norme i normativni dokumenti prihvaćeni u izvorniku za njihovu nacionalnu distribuciju (uključivanje nacionalnih identifikacijskih elemenata i predgovora). Tijekom 2018. godine u Odsjeku za poslove normoteke u elektroničkom formatu (PDF formatu) pripremljeno je 1730 hrvatskih norma.

U HZN-u se također lektoriraju, tehnički uređuju i oblikuju za objavljivanje i distribuciju hrvatske norme i drugi normativni dokumenti koji se objavljuju na hrvatskom jeziku. Ti se dokumenti pripremaju i pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za njihovu distribuciju korisnicima.

Izvršenje aktivnosti prevođenja, lektoriranja i grafičkog oblikovanja normativnih i službenih dokumenata u Odsjeku za tehničku pripremu norma (OTPN) do 31. prosinca 2018. godine bilo je sljedeće:

Prevođenje normativnih dokumenata.....	351	kartica
Prevođenje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova.....	497	kartica
Lektoriranje engleskih tekstova.....	142	kartice
Prevođenje i redaktura naslova norma.....	435	naslova
Lektoriranje normativnih dokumenata.....	257	kartica
Lektoriranje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova.....	467	kartica
Lektoriranje naslova norma (500 naslova).....	.60	kartica
Tehnička priprema norma – tehničko i grafičko oblikovanje.....	.1017	stranica

U Odsjeku za tehničku pripremu norma (OTPN) tijekom 2018. godine grafički je pripremljeno, lektorirano i/ili prevedeno 18 normativnih dokumenta s ukupno 1017 stranica (tablica 5).

Tablica 5 – Tehnička priprema norma za objavu

	Oznaka norme	Jezik	HZN e-glasilo
1.	HRN EN 1993-1-5:2014/A1:2018	hr	3/2018
2.	HRN EN 1993-1-6:2014/A1:2018	hr	3/2018
3.	HRN EN 1993-1-6:2014/NA:2018	hr	3/2018
4.	HRN EN ISO 14065:2013	hr,en	3/2018
5.	HRN EN 1993-1-6:2014/NA:2018	en	3/2018
6.	HRN EN 1993-4-1:2014/A1:2018	hr	4/2018
7.	HRN EN 1993-4-2:2014/A1:2018	hr	4/2018
8.	HRN ISO 3536:2017	hr,en	4/2018
9.	HRN EN 1993-4-1:2014/NA:2018	hr	5/2018
10.	HRN EN 1993-4-2:2014/NA:2018	hr	5/2018
11.	HRN EN 1993-4-1:2014/NA:2018	en	5/2018
12.	HRN EN 1993-4-2:2014/NA:2018	en	5/2018
13.	HRN EN ISO/IEC 17020:2012	hr,en	6/2018
14.	HRN ISO 20400:2017	hr	12/2018
15.	HRN EN ISO 14040:2017	hr,en	11/2018
16.	HRN EN 16931-1:2017	hr,en	2/2019
17.	HRN EN 1993-1-8:2014/NA:2014/A1:2018	hr	1/2019
18.	HRN EN ISO 472:2013	hr,en,fr,de	u objavi

5.7.3 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom

U informacijskom sustavu HZN-a, Odsjek za poslove normoteke prati podatke o harmoniziranim normama u području usklađenoga europskog zakonodavstva.

U tablici 6 nalazi se popis uredbi i direktiva novoga zakonodavnog okvira s pripadajućim brojem harmoniziranih europskih norma koje su objavljene do 31. prosinca 2018. godine i koje su preuzete u hrvatski nacionalni normizacijski sustav.

Tablica 6 – Prikaz broja harmoniziranih europskih norma prihvaćenih za provedbu novoga zakonodavnog okvira

	Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj harmoniziranih norma
1.	Niskonaponska oprema (LVD)	2014/35/EU	904
2.	Jednostavne tlačne posude	2014/29/EU	6
3.	Sigurnost igračaka	2009/48/EZ	15
4.	Građevni proizvodi (CPD/CPR)	Uredba (EU) 305/2011	517
5.	Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	2014/30/EU	188
6.	Sigurnost strojeva (MD)	2006/42/EZ	905
7.	Osobna zaštitna oprema (PPE)	Uredba (EU) 2016/425	199
8.	Neautomatske vage	2014/31/EU	1
9.	Medicinski uređaji, aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	54
10.	Uređaji na plinovita goriva	2009/142/EZ	114
11.	Eksplzivni za civilnu uporabu	2014/28/EU	58
12.	Medicinski uređaji	93/42/EEZ	289
13.	Oprema i zaštitni sustavi za potencijalno eksplozivne atmosfere (ATEX)	2014/34/EU	102
14.	Rekreacijska plovila	2013/53/EU	68
15.	Mjerni instrumenti	2004/22/EZ	25
16.	Dizala	2014/33/EU	18
17.	Tlačna oprema (PED)	2014/68/EU	216
18.	Radijsko-telekomunikacijska terminalna oprema	2014/53/EU	160
19.	Medicinski uređaji, in vitro dijagnostika	98/79/EZ	41
20.	Ekološki dizajn i oznake energetske učinkovitosti	2010/30/EU	59
21.	Žičare za prijevoz osoba	Uredba (EZ) 2016/424	17
22.	Pirrotehnički proizvodi	2013/29/EU	24
23.	Interoperabilnost željezničkog sustava	2008/57/EZ	188
24.	Ambalaža i ambalažni otpad	94/62/EZ	7
25.	Poštanske usluge	97/67/EZ	15
26.	Kozmetika	Uredba (EZ) 1223/2009	1
27.	Ograničavanje uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (RoHS)	2011/65/EU	-
28.	Kemikalije (REACH)	Uredba (EZ) 1907/2006	1
29.	Novi zakonodavni okvir i EMAS	Uredba (EZ) 765/2008	35
30.	Opća sigurnost proizvoda	2001/95/EZ	69

6. SURADNJA

6.1 Europska i međunarodna suradnja

Pregled sudjelovanja HZN-a na događanjima u organizaciji nacionalnih normiranih tijela drugih država:

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na 1. balkanskoj IT konferenciji koja je održana od 12. i 13. ožujka 2018. godine u Skopju, Republika Makedonija.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na 5. međunarodnoj IECEX konferenciji – Sigurnost opreme, usluga i osoblja u eksplozivnim atmosferama koja je održana 22. travnja 2018. godine u Podstrani, Split, Republika Hrvatska

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radnom posjetu Institutu za standardizaciju Srbije (ISS) povodom obilježavanja dana Instituta za standardizaciju Srbije koji je održan 4. listopada 2018. godine u Beogradu, Republika Srbija.

Predstavnica HZN-a sudjelovala je u radu Europskog foruma za distribuciju norma (EFSD), na 54. sastanku EFSD-a, u Malagi, Španjolska, lipanj 2018. EFSD se bavi pitanjima koja se odnose na prodaju, distribuciju i promociju norma uključujući zaštitu autorskih prava na norme. Na sastanku je sudjelovalo 30-ak sudionika, predstavnika nacionalnih normiranih tijela i 2 predstavnika međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO-a i IEC-a). Predstavnica HZN-a održala je prezentaciju o repozitoriju hrvatskih norma.

Predstavnica HZN-a sudjelovala je na sastanku *Current Status and Further Development of Eurocodes in the Western Balkan Region*, u Sarajevu, BiH, 2018-05-29.

Predstavnik SESEI-ja, gospodin Dinesh Chand Sharma je 1. listopada 2018. posjetio HZN u ulozi direktora – *Standardization, Policy and Regulation (SESEI – Seconded European Standardization Expert in India)*. SESEI djeluje kao središnja točka u Indiji za europske normizacijske organizacije CEN, CENELEC i ETSI. Glavna područja interesa i djelovanja su sektori koji se odnose na pametne gradove, M2M/IoT (*Machine to Machine Communications/Internet of Things*), inteligentne transportne sustave te elektroničku opremu, uključujući potrošačku elektroniku (pametne mreže, pametna mjerenja, pametne kuće). Projekt SESEI ima u konačnici cilj smanjiti tehničke prepreke trgovini između EU-a i Indije. Nakon susreta s ravnateljem HZN-a, gospodinom Božičevićem, gospodin Sharma je u dvorani Nikola Tesla održao predavanje i prezentaciju.

Predstavnici HZN-a sudjelovali su na radionici *The way forward for the Eurocodes implementation in the Balkans* održanoj 2018-10-10/11 u Tirani, Albanija na kojoj je predstavnica HZN-a održala prezentaciju *Implementation of the Eurocodes in Croatia*.

Tijekom 2018. godine HZN je kao nacionalni član IECEE-a (*IECEE Member body*) koordinirao proces pripreme Končar – Instituta za elektrotehniku za prijam u članstvo IECEE sheme. Končar – Institut za elektrotehniku d.o.o. podnio je zahtjev za Nacionalno certifikacijsko tijelo (*NCB – National Certification Body*) i Ispitni laboratorij certifikacijskog tijela (*CBTL – Certification Body Testing Laboratory*). Kompletirali su potrebnu početnu dokumentaciju, a IECEE je izabrao ocjenitelje koji će početkom 2019. godine provesti početno ocjenjivanje (*Initial assessment*).

6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji

HZN je tijekom 2018. godine surađivao s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji koje zastupaju interese malih i srednjih poduzeća (MSP) te interese zaštite okoliša u aktivnostima europske normizacije.

Dana 26. travnja 2018. godine HZN su posjetili predsjednica Europske organizacije koja predstavlja mala i srednja poduzeća u aktivnostima europske normizacije (SBS), gospođa Gunilla Almgren i direktor Europskog udruženja obrta i MSP-a (UEAPME), gospodin Luc Hendrickx. Na inicijativu predstavnika SBS-a, sastanku su prisustvovali i predstavnici Hrvatske obrtničke komore (HOK). Cilj je sastanka bio dogovoriti zajedničke aktivnosti, poboljšati suradnju i uspostaviti redovitu razmjenu informacija između HZN-a i HOK-a, kako bi se na nacionalnoj razini osiguralo da norme zadovolje potrebe MSP-a te da njihovi interesi budu na odgovarajući način zastupljeni tijekom razvoja i izrade normi. Jedan od rezultata sastanka bio je i dogovor o budućem održavanju seminara za predstavnike malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj.

Dana 23. travnja 2018. godine HZN je posjetila predstavnica Europske organizacije koja predstavlja interese zaštite okoliša u aktivnostima europske normizacije (ECOS), gospođa Ioana Popescu. Sastanak se održao na inicijativu ECOS-a, a cilj je sastanka bio uspostava suradnje te prikaz aktivnosti ECOS-a i HZN-a u područjima povezanim s interesima udruga za zaštitu okoliša u normizacijskom sustavu. Jedan od rezultata sastanka bio je dogovor o održavanju zajedničke radionice s Društvom za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), a u cilju boljeg uključivanja predstavnika udruga za zaštitu okoliša u normizacijske aktivnosti na nacionalnoj razini.

Tijekom 2018. godine HZN je surađivao s Europskim udruženjem za dizala (EFESME) povezano s objavom i primjenom norma i europskih direktiva u sektoru dizala (norme niza HRN EN 81).

6.2 Nacionalna suradnja

6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave

Zbog važnosti normizacije kao alata za potporu zakonodavstvu i politikama, HZN surađuje s tijelima državne uprave, posebno u područjima koja su obuhvaćena usklađenim zakonodavstvom EU-a.

Na zahtjev tijela državne uprave, HZN izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva radi njihova objavljivanja u Narodnim novinama. Tijekom 2018. godine HZN je na zahtjev Ministarstva mora, prometa i infrastrukture priredio revidirani popis hrvatskih norma na koje upućuju Pravilnik o radijskoj opremi („Narodne novine“ broj 49/16) i Pravilnik o elektromagnetskoj kompatibilnosti („Narodne novine“ broj 28/16).

U 2018. godini predstavnica HZN-a sudjelovala je kao član Povjerenstva u izradi *Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada* pri Ministarstvu zaštite okoliša i energetike.

Uprava za inspekcijske poslove u gospodarstvu, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta u 2018. godini bila je korisnik Repozitorija hrvatskih norma HRN4You.

Povezano s provedbom Zakona o javnoj nabavi, HZN je na zahtjev tijela državne uprave davao tumačenja o upućivanju na primjenu norma u tehničkim specifikacijama za javne nabave.

HZN je tijekom 2018. godine nastavio i suradnju s kontaktnim točkama za proizvode koje su ustrojene u određenim ministarstvima. Na zahtjev Kontaktne točke za proizvode pri Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta (MINGPO) i Kontaktne točke za građevne proizvode pri Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU), HZN je davao informacije o primjeni norma u harmoniziranom i neharmoniziranom području europskog zakonodavstva.

Povezano s paketom mjera koje je objavila Europska komisija za dodatno poboljšanje zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, HZN od početka 2018. godine surađuje s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, posebno u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje pristupa EU-a patentima koji su bitni za norme.

Početkom godine, HZN se uključio u aktivnosti povezane s obilježavanjem Tjedna prava potrošača u organizaciji Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta. Osim sudjelovanja na obilježavanju, djelatnici HZN-a sudjelovali su i u izradi Priručnika za potrošače.

Djelatnici HZN-a sudjelovali su u pripremi i e-savjetovanju o Pozivu na dostavu projektnih prijedloga „Uvođenje sustava upravljanja poslovnim procesima i kvalitetom (ISO i slične norme)“ za dodjelu bespovratnih sredstava Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta mikro, malim i srednjim poduzećima (MSP).

6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine

Predstavnici HZN-a sudjelovali su na sljedećim stručnim skupovima, seminarima, predavanjima i radionicama:

- Hrvatska gospodarska komora, Centar za industrijski razvoj (CIRAZ): 2. javni sastanak, *Inteligentni transportni sustavi i logistika*, u Zagrebu, 2018-02-16
- Hrvatska gospodarska komora, Centar za industrijski razvoj (CIRAZ): 2. javni sastanak, *PTPP Ekološki prihvatljiva prometna rješenja*, u Zagrebu, 2018-02-27
- Hrvatska gospodarska komora, Centar za industrijski razvoj (CIRAZ): Sastanak radne skupine *Zakonodavni i pravni okviri ITS-a*, u Zagrebu, 2018-04-16
- Hrvatska gospodarska komora, Centar za industrijski razvoj (CIRAZ): 3. javni sastanak – *Inteligentni transportni sustavi i logistika*, u Zagrebu, 2018-05-11
- Hrvatska gospodarska komora, Centar za industrijski razvoj (CIRAZ): 3. javni sastanak, *PTPP Ekološki prihvatljiva prometna rješenja*, u Zagrebu, 2018-05-16
- HMD - 13. konferencija o mjeriteljstvu i akreditaciji, Crikvenica, 2018-05-17/18
- CROLAB – *Važnost vode u laboratorijima*, u Zagrebu, 2018-05-22
- ERWO d.o.o. – *Ekološka tehnologija u obradi otpadne vode*, u Zagrebu, 2018-05-23
- *Umijeće korištenja senzorne integracije i pasa pomagača u (re)habilitaciji djece i odraslih*, u Zagrebu, Hrvatska, 2018-11-27/28

HZN je sudjelovao u pripremi seminara *Norme za rast vašeg poslovanja* o važnosti uključivanja MSP-ova u aktivnosti nacionalne i europske normizacije te primjene norma u poslovanju na jedinstvenom tržištu EU-a. Seminar je organizirala Hrvatska obrtnička komora (HOK) u suradnji s organizacijom SBS (*Small Business Standards*) i Hrvatskim zavodom za norme (HZN), a održao se 11. listopada 2018. godine. Na radionici su izlaganja održali predstavnici HZN-a te predstavnici tehničkih odbora HZN/TO 557, *Zaštitna odjeća* i HZN/TO Z2, *Ocjenjivanje sukladnosti i akreditacija*. Na seminaru je sudjelovalo tridesetak sudionika iz redova članova HOK-a.

Tijekom 2018. godine svim je zainteresiranim korisnicima i nadalje bio dostupan besplatan e-tečaj na hrvatskom jeziku koji ima za cilj na brz i jednostavan način potaknuti MSP na uključivanje u normizaciju. <http://www.standards-esme.eu/login/index.php>.

Kako bi se pojačao doprinos udruga koje zastupaju pitanja zaštite okoliša u normizaciji, HZN je sudjelovao i u pripremi radionice koja se održala 21. listopada 2018. godine pod nazivom „NE OKOLIŠAJ s normama“, o važnosti uključivanja udruga za zaštitu okoliša u procese nacionalne normizacije. Radionicu je organizirala udruga DOOR (Društvo za oblikovanje održivog razvoja) u suradnji s ECOS-om (Europska ekološka građanska organizacija za normizaciju). Izlaganja su održali predstavnici HZN-a te predsjednica tehničkog odbora HZN/TO 207, *Upravljanje okolišem*. Na radionici je sudjelovalo dvadesetak sudionika iz redova predstavnika udruga za zaštitu okoliša, tijela javne vlasti i državne uprave.

Na internetskim stranicama HZN-a objavljena je i poveznica na besplatan interaktivan e-tečaj koji daje jasne i jednostavne informacije o normama i normizacijskim procesima u Europi te na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Ovaj e-alat, koji su u suradnji s CEN-om i CENELEC-om osmislili ANEC, ECOS i ETUC, dostupan je putem poveznice www.standards4all.eu. Tečaj se sastoji od nekoliko modula kojima su tema norme, njihova izrada i ključna uloga u zaštiti potrošača, radnika i okoliša.

Tijekom 2018. godine nastavljena je suradnja sa strukovnim komorama u smislu pristupa članova komora Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You te su povezano s tim obnovljeni Sporazumi o suradnji s Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva (HKIG), Hrvatskom komorom inženjera elektrotehnike (HKIE) i Hrvatskom komorom arhitekata (HKA). Krajem godine sklopljen je Sporazum o suradnji s Hrvatskom komorom inženjera strojarstva (HKIS).

6.2.3 Suradnja s obrazovnim i znanstvenim ustanovama

HZN trajno surađuje s obrazovnim i znanstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj koje u programima svojih studija i u svojem radu upotrebljavaju norme.

Tijekom 2018. godine nastavljena je suradnja s fakultetima povezano s promocijom normizacije među studentima. Za sve studente održane su edukacije iz odgovarajućeg područja normizacije te su studenti upoznati s radom HZN-a i dostupnim uslugama normoteke i aplikacijama HZN-a.

Predavanja za studente u prostorijama HZN-a:

2018-01-18	Fakultet prometnih znanosti, smjer Aeronautika, predavanje Mirela Šiprak, Ana Marija Boljanović, posjet normoteci
2018-01-25	Fakultet kemijskoga inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za analitičku kemiju, predavanje Mirela Šiprak, Ana Marija Boljanović, posjet normoteci
2018-04-10	Veleučilište Velika Gorica, specijalistički diplomski stručni studiji Upravljanje logističkim sustavima i procesima, predavanje Mirela Šiprak, Danijela Novota Krajnović, posjet normoteci
2018-05-11	Građevinski fakultet u Osijeku, sveučilišni diplomski studij, predavanje Vlasta Gaćeša-Morić, Ana Marija Boljanović, posjet normoteci
2018-05-17	Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, predavanje Branko Burazer, Tomislav Šolc, Ana Marija Boljanović
2018-11-19	Sveučilište sjever, smjer Poslovna ekonomija, Koprivnica predavanje Ivana Ivić, Ana Marija Boljanović, posjet normoteci
2018-11-20	Vojno učilište, kolegij Suvremene metode kem. analize i određivanje strukture spojeva, Zagreb, predavanje Mirela Šiprak i Ana Marija Boljanović, posjet normoteci
2018-12-12	Tekstilno-tehnološki fakultet, Zagreb predavanje Božena Mesek, Ana Marija Boljanović, posjet normoteci
2018-12-13	Fakultet kemijskoga inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, kolegij Upravljanje kvalitetom, predavanje Mirela Šiprak, Ana Marija Boljanović, posjet normoteci

Tijekom 2018. godine zainteresiranim predstavnicima akademske zajednice osiguran je promotivni pristup Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You putem vjerodajnice AAI@EduHr.

U 2018. godini Repozitoriju je pristupilo 617 korisnika akademske zajednice (djelatnika, studenata, vanjskih suradnika i dr.) koji su u više od 13500 pregleda pogledali 2397 hrvatskih normativnih dokumenata.

7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a

Informatički i komunikacijski sustav HZN-a sastoji se od 11 poslužitelja s odgovarajućom zaštitom mreže i e-pošte te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (backup).

Središnji dio informatičkog i komunikacijskog sustava čini sustav upravljanja procesima u normizacijskom radu koji se odvija u okviru HZN-a, a temelji se na IBM platformi Lotus Notes s Domino serverom. Taj je sustav projektiran tako da pokriva sve procese koji se odvijaju u postupku donošenja norma te preuzimanja europskih i međunarodnih norma, osigurava rad tehničkih odbora te sudjelovanje hrvatskih stručnjaka u radu europskih i međunarodnih tehničkih odbora u svim fazama razvoja norma, kao što su davanje mišljenja i primjedaba te glasovanje o normativnim dokumentima u svim fazama njihova razvoja. Osim uobičajene razmjene poruka, sustav osigurava izravnu povezanost s aplikativnim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikativnog u sustav e-pošte i obrnuto.

Zbog specifičnosti normizacijskog rada i njegova, prije svega europskog i međunarodnog, karaktera te obveza HZN-a da sudjeluje u tome radu i da osigura kompatibilnost toga sustava sa sličnim sustavima europskih (CEN, CENELEC, ETSI) i međunarodnih (ISO, IEC) normizacijskih organizacija, taj je sustav potrebno trajno posuvremenjivati i održavati tako da zadovoljava sve zahtjeve koji proizlaze iz takve suradnje i obveza HZN-a prema međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Sustav Lotus Domino/Notes je ključni sustav za poslovanje HZN-a te se za njega putem natječaja na godišnjoj razini ugovara održavanje. Na taj je način omogućena modernizacija sustava i dogradnja novih funkcija i poboljšanje postojećih.

Osim temeljnoga normizacijskog rada, taj sustav omogućuje odvijanje i drugih procesa kao što su informiranje javnosti o normama i normativnim dokumentima (prije svega trajno posuvremenjivanje kataloga hrvatskih norma na internetskoj stranici HZN-a), prodaju norma korisnicima, prije svega u Republici Hrvatskoj, te pružanje drugih informacija iz područja normizacije korisnicima.

Ugovorena je usluga održavanja Lotus Domino/Notes sustava s vanjskim pružateljem usluge za period od 12 mjeseci s istekom održavanja 31. prosinca 2018. godine. Ugovaranje usluge održavanja i unaprijeđivanja direktno ovisi o dostupnim financijskim sredstvima alociranim za tu namjenu.

U okviru održavanja ključnoga poslovnog sustava baziranog na Lotus Dominu, strojna oprema poslužitelja je obogaćena dodatnim diskovnim prostorom za pohranu u obliku eksternog diskovnog skladišta.

Mrežna aplikacija koja omogućuje uvid u hrvatske norme (repozitorij hrvatskih norma HRN4You) kontinuirano se osuvremenjuje novim funkcijama i mogućnostima, kako s korisničke tako i s administrativne strane. S obzirom na ciljeve postavljene prethodnih godina, reaktivirale su se aktivnosti oko omogućavanja pristupa za male i srednje korisnike. Paralelno s uvođenjem nove funkcionalnosti, radilo se i na redizajnu aplikacije radi podizanja standarda kvalitete usluge i korisničkog iskustva na novu, višu razinu. Cilj je unaprijediti zadovoljstvo korisnika spomenutom aplikacijom, što je ostvarivo kroz poboljšanje upotrebljivosti, pristupačnosti, informacijske arhitekture, vizualnog dizajna i dizajna interakcija. Osim aktivnosti unaprijeđivanja aplikacije, kontinuirano se provodi administriranje sustava, pruža podrška ključnim korisnicima i, prema potrebi, pojedinim krajnjim korisnicima. Podrška korisnicima podrazumijeva pomoć u radu s aplikacijom i otklanjanje poteškoća prilikom uporabe. To uključuje i izrade korisničkih uputa, odgovaranje na upite i sl. Usluga održavanja s vanjskim pružateljem usluge dogovorena je također do kraja 2018. godine.

Informatički sustav kojim se osigurava potpora prodaji, e-prodaja, također je unaprijeđen novim funkcijama i mogućnostima. Svrha je toga sustava posuvremenjivanje sustava prodaje norma, potpora tom sustavu te praćenje prodajnog procesa i njegova integracija s ostalim uslugama poput repozitorija hrvatskih norma i web trgovine. U okviru rješenja za potporu prodajnom procesu, u tijeku je rad na izradi modela web trgovine koja bi integrirala DRM sustav zaštite.

Sustav Lotus Domino/Notes je 2018. godine obogaćen novim funkcijama i mogućnostima koje se odnose na interni rad i normizacijske procedure.

Trajno se unaprjeđuje i posuvremenjuje internetska stranica HZN-a (www.hzn.hr) na hrvatskome i engleskome jeziku na kojoj su javnosti dostupni katalog hrvatskih norma i program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Mrežne se stranice HZN-a svakodnevno posuvremenjuju novim sadržajima i informacijama iz područja normizacije i srodnih djelatnosti. Na stranici se redovito objavljuje službeno glasilo HZN-a, e-glasilo. Također je na godišnjoj razini ugovorena usluga nadogradnje i održavanja WEB CMS sustava te usluga WEB hostinga.

Trajno se provodi cjelovita zaštita informatičkog sustava od računalnih prijetnji. U okviru ove aktivnosti također je na godišnjoj razini obnovljena licenca za programsku i strojnu opremu koja se upotrebljava u tu svrhu.

U skladu sa standardnim i općeprihvaćenim sigurnosnim protokolima za provjeru sigurnih web mjesta, nabavljeni su i instalirani SSL certifikati za sustav WEB pristupa repozitoriju HRN i službene web stranice HZN-a. Također, u okviru aktivnosti unaprjeđenja nekih perifernih procesa Zavoda, a prije svega radi ostvarivanja dodatnih ušteda, sustav za centralizirani ispis dokumenata i upravljanje ispisom je dograđen novim multifunkcijskim pisačima.

Redovito se upotrebljavaju i ostala aplikativna rješenja za sljedeće poslovne procese:

- prodaja norma i drugih dokumenata
- financijsko knjigovodstvo
- djelovodni poslovi
- opis i praćenja zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.

Radi ostvarivanja financijskih ušteda i povećanja djelatnosti rada HZN-a, u čemu ključno značenje ima količina prometa preko interneta i njegova brzina, s pružateljem usluge pristupa internetu svake se godine revidira ugovor radi mogućih korekcija, a kako bi se postigao optimalan odnos mjesečnih troškova i pružene usluge.

U okviru Odsjeka za informatiku kontinuirano se provode sve aktivnosti koje su u području rada Odsjeka, a navode se u opisu poslova u Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za Odsjek za informatiku.

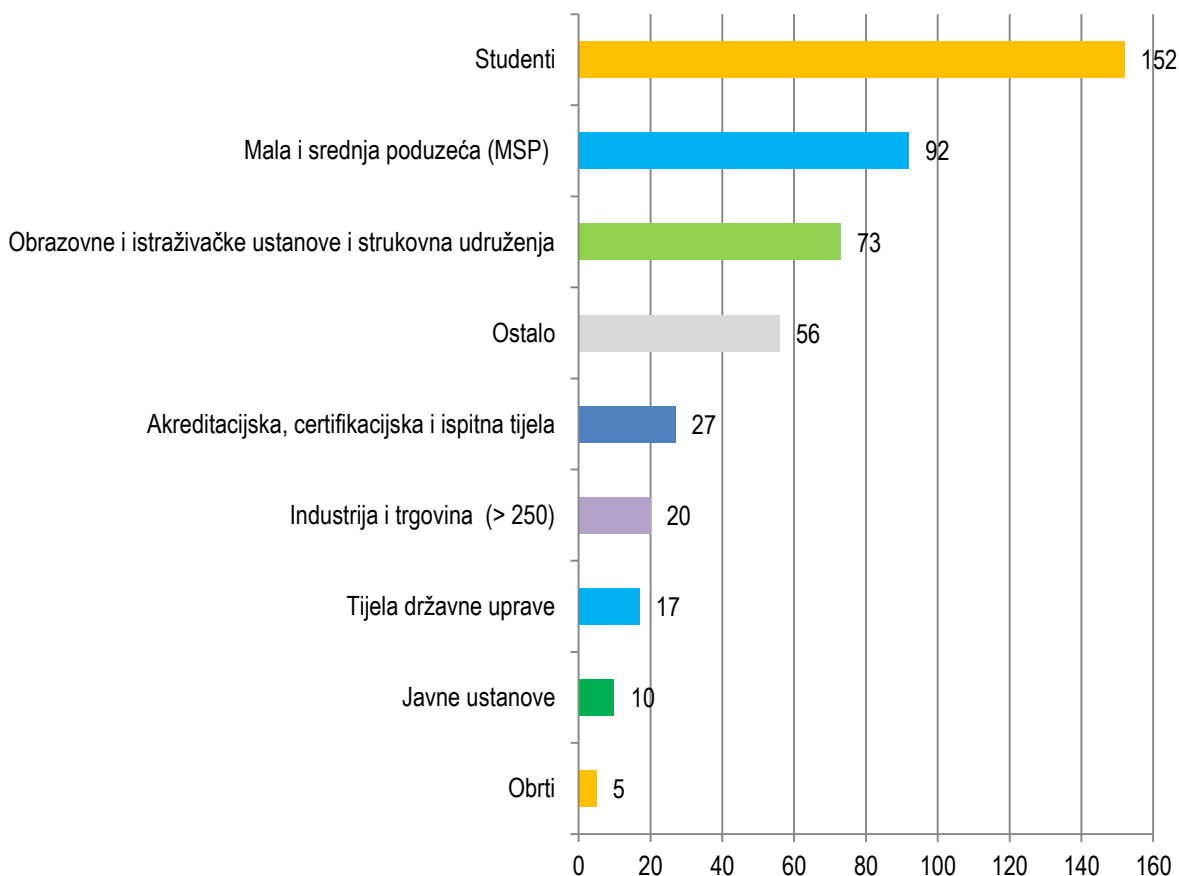
Održavanje strojne opreme (radne stanice, poslužitelji i periferna oprema) te programske opreme bazirane na Microsoft Windows tehnologijama provode isključivo djelatnici HZN-a u vidu preventivnog održavanja. Osim navedenog oblika planskog održavanja u okviru Odsjeka za informatiku HZN-a kroz kontinuirani nadzor odnosno monitoring sustava i uređaja, također se provodi i drugi oblik planskog održavanja (tzv. Prediktivno održavanje) kada se aktivnosti održavanja realiziraju na temelju procjene stanja dijelova strojne opreme ili stanja sustava. U skladu s uočenim poremećajima, pokreću se određeni postupci daljnjih popravaka, nabave ili obnavljanja informatičke opreme. U slučaju manjih ispada koji ne zahtijevaju veći angažman vanjskih izvođača, Odsjek samostalno provodi i sve manje zahtjevne oblike korektivnog održavanja strojne ili programske opreme.

8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI

8.1 Normoteka i rad s korisnicima

Normoteka HZN-a pruža korisnicima norma i svima zainteresiranima različite stručne informacijske usluge iz područja normizacije. Uz informacijsku potporu korisnicima, normoteka pruža stručne usluge pretraživanja baza podataka i analize podataka o normama, uvida u fond te druge stručne usluge koje HZN razvija u okviru svoje djelatnosti. U pružanju usluga normoteke, po potrebi sudjeluju i drugi stručnjaci HZN-a. Uz pružanje informacijskih usluga, djelatnici normoteke sudjeluju u promotivnim i edukacijskim aktivnostima HZN-a na stručnim događanjima kao i u drugim aktivnostima HZN-a koje se provode u cilju boljeg razumijevanja sustava normizacije i promocije primjene norma za različite interesne skupine.

U 2018. godini normoteku su posjetila 452 korisnika. Najveći broj korisnika normoteke u 2018. godini bili su studenti iz područja tehničkih znanosti, zatim predstavnici malih i srednjih poduzeća te obrazovnih i istraživačkih ustanova i strukovnih udruženja. Također, veći broj korisnika normoteke u 2018. godini bili su predstavnici iz industrije i trgovine te akreditacijskih, certifikacijskih i ispitnih tijela. Nešto manji broj korisnika normoteke bili su predstavnici tijela državne uprave te javnih ustanova, a najmanji broj korisnika normoteke bili su predstavnici iz kategorije obrta.



Slika 4 – Struktura korisnika normoteke u 2018. godini

Korisnicima normoteke telefonskim putem pruženo je oko 1600 obavijesti o normama, a elektroničkom poštom odgovoreno je na 387 upita. Dio korisnika kupnju norma obavio je u normoteci putem POS uređaja.

Tablica 7 – Usluge normoteke u 2018. godini

Usluga normoteke:	Broj korisnika:
broj odgovora telefonom	1600
besplatan uvid i pretraživanje/kupnja norma u normoteci	452
broj odgovora e-poštom	387

Najveći je interes korisnika bio pružanje obavijesti o normama iz područja okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti, konstrukcijskih materijala i gradnje, opreme za kućanstvo i gospodarske opreme, zabave i sporta, naftne i srodnih tehnologija, tekstilne i kožarske tehnologije te industrije gume i plastike.

Tablica 8 – Područja normizacije od najvećeg interesa za korisnike normoteke HZN-a u 2018. godini

ICS oznaka	Naziv ICS područja
13	Okoliš. Zaštita zdravlja. Sigurnost
91	Konstruktivski materijali i gradnja
97	Oprema za kućanstvo i gospodarska oprema. Zabava. Sport
75	Naftna tehnologija i srodne tehnologije
59	Tekstilna i kožarska tehnologija
83	Industrija gume i plastike

Najčešće traženi podaci korisnika bili su o sadržaju normativnih dokumenata, o statusu normativnih dokumenata i zamjeni za povučene normativne dokumente, o propisima koji upućuju na primjenu norma i o normama objavljenim u natječajnoj dokumentaciji u postupcima javne nabave.

Tijekom 2018. godine korisnicima normoteke omogućeno je pretraživanje baze podataka Perinorm i informacijskog sustava HZNorm te uvid u sadržaj svih normativnih dokumenata iz fonda koji čine zbirke: hrvatskih norma (HRN), europskih norma (CEN, CENELEC), međunarodnih norma (ISO, IEC), njemačkih norma (DIN), britanskih norma (BSI) i američkih granskih norma (ASTM).

Na zahtjev korisnika izdaju se potvrde o istovjetnosti, prihvaćanju ili statusu norma, kao i dozvole za uporabu dijelova norma. Tijekom 2018. godine riješeno je petnaest takvih zahtjeva.

Nešto manji broj korisnika normoteke u 2018. godini u odnosu na prethodne godine, posebno one prije uspostavljanja elektroničkih aplikacija, tumači se upravo povećanim pristupom korisnika e-aplikacijama, a posebno Repozitoriju hrvatskih norma (HRN4You).

Svi su važeći normativni dokumenti iz fonda dostupni na uvid u elektroničkome formatu na računalima prilagođenim potrebama korisnika za pretraživanjem podataka o normama te zaštićenim u skladu s pravilima o informacijskoj sigurnosti. Povučeni normativni dokumenti također su dostupni na uvid, djelomično u papirnatome, a većim dijelom u elektroničkome formatu.

Do kraja 2018. godine fond normoteke porastao je za oko 9100 novih normativnih dokumenata. S obzirom na fond normoteke, najveći broj informacijskih upita korisnika u 2018. godini povezan je s informacijama i podacima o hrvatskoj zbirci norma (HRN), a najmanji interes povezan je s informacijama i podacima o britanskoj zbirci norma (BSI).

Za potrebe dostupnosti hrvatskih norma putem repozitorija hrvatskih norma, nazivi datoteka usklađeni su s referencijskim oznakama norma u Lotus bazi.

Za potrebe rada tehničkih odbora HZN-a tijekom 2018. godine redovito su pripremane narudžbe normativnih dokumenata s odgovarajućom zaštitom.

Za potrebe Projekta prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik tijekom lipnja 2018. godine u odgovarajućim formatima pripremljeni su svi izvorni dokumenti i pripadajući prilozi.

Djelatnici normoteke tijekom godine su redovito učitali europske nacrt norme u aplikaciju HZNacrti koja je namijenjena svim zainteresiranim korisnicima, a posebno malim i srednjim poduzećima (MSP), kojima se želi olakšati sudjelovanje u aktivnostima nacionalne i europske normizacije te procesu izrade hrvatskih norma (HRN, HRN EN). Postupak registracije i uporabe aplikacija jednostavni su i u potpunosti besplatni. Do kraja 2018. godine, u sustav je učitano i opisano 929 nacrt norma.

Osim navedenog, korisnicima normoteke omogućen je pregled domaćih i stranih stručnih publikacija iz područja normizacije te pretplata na usluge informiranja. Tijekom godine provedena je analiza zadovoljstva korisnika uslugama normoteke prema kojoj se 94 % korisnika izjasnilo da je u potpunosti zadovoljno pruženim uslugama.

8.1.1 Kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP)

U skladu s ciljevima Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji, u normoteci HZN-a ustrojena je kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP) kao referentno mjesto koje MSP-ovima pruža informacije iz područja normizacije. MSP-ovima se omogućuje besplatan uvid u sadržaj norma i područje primjene, stručna pomoć, informiranje o normama telefonom ili e-poštom (msp@hzn.hr), što pridonosi boljemu uključivanju malih i srednjih poduzetnika u normizacijske aktivnosti s ciljem zastupanja njihovih interesa, kako na nacionalnoj, tako i na europskoj i međunarodnoj razini. Tijekom 2018. godine na zahtjev MSP-a odgovoreno je e-poštom na oko 400 upita.

Tijekom 2018. godine provedene su aktivnosti kako bi se MSP-ovima olakšao pristup normama i normizacijskim procesima na nacionalnoj razini.

Kako bi se postigla viša razina sudjelovanja MSP-ova u sustavu normizacije, tijekom 2018. godine predstavnicima MSP-a, kao i drugim zainteresiranim korisnicima, osigurana je mogućnost čitanja i davanja komentara na nacrt norme putem online sustava za komentiranje nacrt norma (aplikacija HZNacrti). U 2018. godini u sustav HZNacrti je učitano 929 nacrt norma, registrirano je 111 korisnika, a upućen je 1 komentar na nacrt norme.

Tijekom 2018. godine redovito je održavan portal za MSP na internetskim stranicama HZN-a pod nazivom Kutak za MSP (<https://www.hzn.hr/default.aspx?id=18>), na kojem je objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP za 2018. godinu.

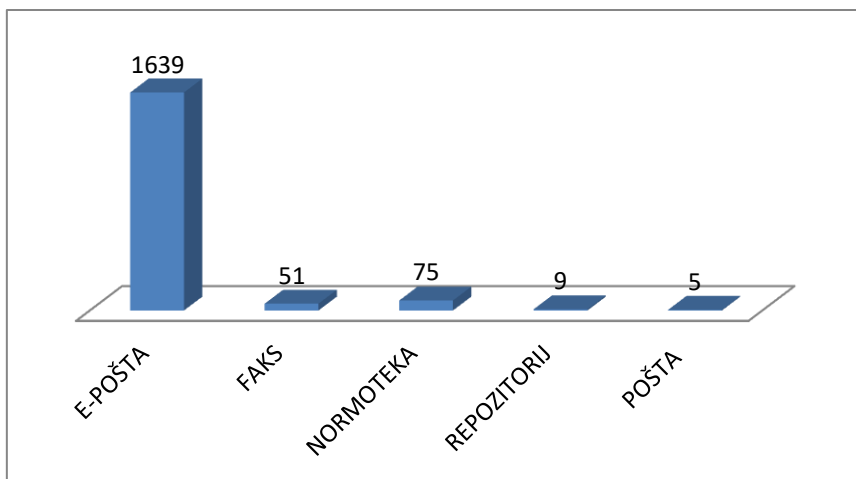
8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata

8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata

Odsjek za prodaju i marketing Hrvatskog zavoda za norme zaprimio je tijekom 2018. godine više od 2260 upita pisanim putem, a odnose se na dostupnost i kupovinu normativnih dokumenata, status normativnih dokumenata, zamjenu za povučene normativne dokumente te druge informacije.

Odgovoreno je:

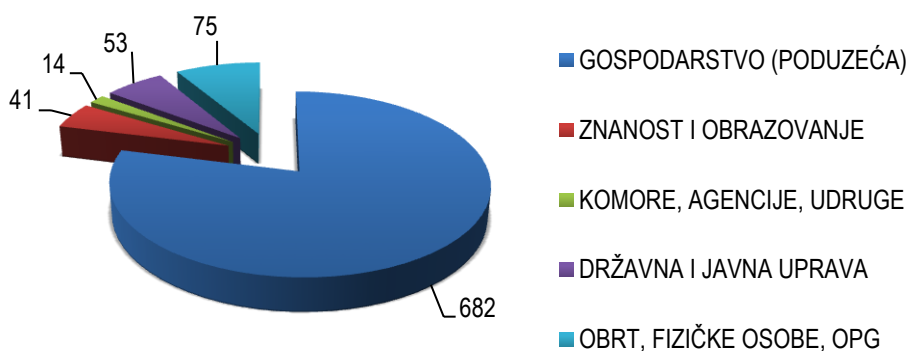
- putem elektroničke pošte na 3527 upita
- putem fax-a na 51 upit
- na 75 zahtjeva pristiglih iz normoteke
- na 74 zahtjeva pristigla kroz Repozitorij hrvatskih norma



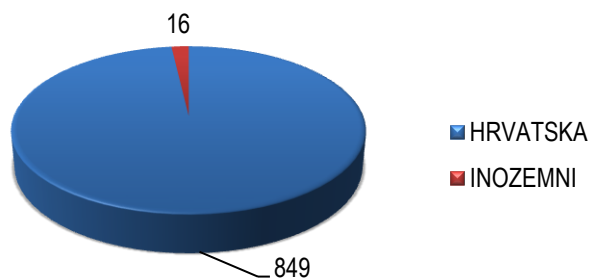
Slika 5 – Struktura zaprimanja upita u 2018. godini

Značajan dio komunikacije odvija se i putem telefona. Navedena komunikacija s korisnicima normativnih dokumenata rezultirala je zaprimanjem ukupno 1779 upita/narudžbi za kupovinu normativnih dokumenata ili usluga HZN-a od ukupno 865 kupaca. Struktura kupaca normativnih dokumenata u 2018. godini prikazana je na slici 6.

U odnosu na 2017. godinu smanjen je ukupan broj kupaca normativnih dokumenata za 8 %. Uočen je pad upita iz gospodarstva (poduzeća) te je udio poduzeća smanjen za 19 %, no značajno je povećan broj kupaca iz državne i javne uprave.



Slika 6 – Struktura kupaca normativnih dokumenata prema djelatnosti u 2018. godini



Slika 7 – Odnos kupaca iz Hrvatske i inozemstva

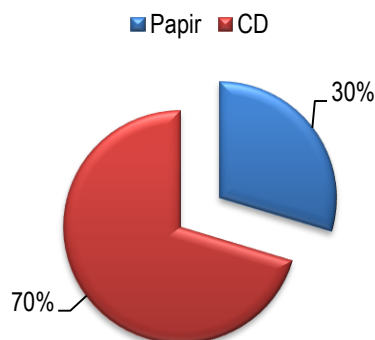
Od 865 kupaca zaprimljeno je 1779 upita i ispostavljen je 1961 predračun u vrijednosti od 3.069.483,31 kn. U prethodnoj godini ispostavljeno je 2255 predračuna kunske vrijednosti 3.159.984,20 što je za 3 % više nego u 2018. godini. Vrijednost nerealiziranih predračuna iznosi 964.915,16 kn, odnosno 31 % od ispostavljenih. Najvećim dijelom to je posljedica namjere krajnjeg kupca da se na taj način informira o cijeni (hrvatskih normi kao i stranih normativnih dokumenata za koje traže posredovanje HZN-a), a ne da realizira kupovinu. Udio nerealiziranih predračuna ukazuje na neinformiranost krajnjeg kupca kao i nesnalaženje u uporabi alata dostupnih na internetskim stranicama HZN-a.

Ako HZN ne može posredovati u nabavi određenih stranih normativnih dokumenata, kupcima uvijek dostavlja informacije gdje mogu naručiti normativni dokument, odnosno upućuje ih na inozemne izdavače, i to pisanim i telefonskim putem.

U Republici Hrvatskoj do 1. ožujka 2009. godine normativni dokumenti prodavali su se isključivo u papirnatome izdanju. U svrhu unaprjeđenja prodaje, odnosno dostupnosti određenih normativnih dokumenata i u elektroničkom obliku, od 1. ožujka 2009. godine HZN uvodi zaštitu normativnih dokumenata pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije. Uvođenjem takvog oblika zaštite hrvatskih normativnih dokumenata (HRN, HRS, HRI, i dr.) te u skladu s odobrenjem međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a, međunarodni normativni dokumenti postali su dostupni u papirnatom i/ili elektroničkom (PDF) izdanju. Normativni dokumenti kupljeni u elektroničkom izdanju u ovome trenutku isporučuju se isključivo na CD-ROM-u. Ostali nacionalni i/ili granski normativni dokumenti koje distribuira HZN (ASTM, BS, DIN, VDE, SIST i dr.) dostupni su isključivo u papirnatome izdanju.

U ožujku 2009. godine HZN je započeo prodaju hrvatskih normativnih dokumenata (HRN, HRS, HRI, i dr.) te međunarodnih normativnih dokumenata (ISO i IEC) u elektroničkom obliku (PDF na CD-ROM-u).

U 2018. godini broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku dosegao je udio 70 % ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata, dok je 2009. godine broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku iznosio 32,12 % ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata.



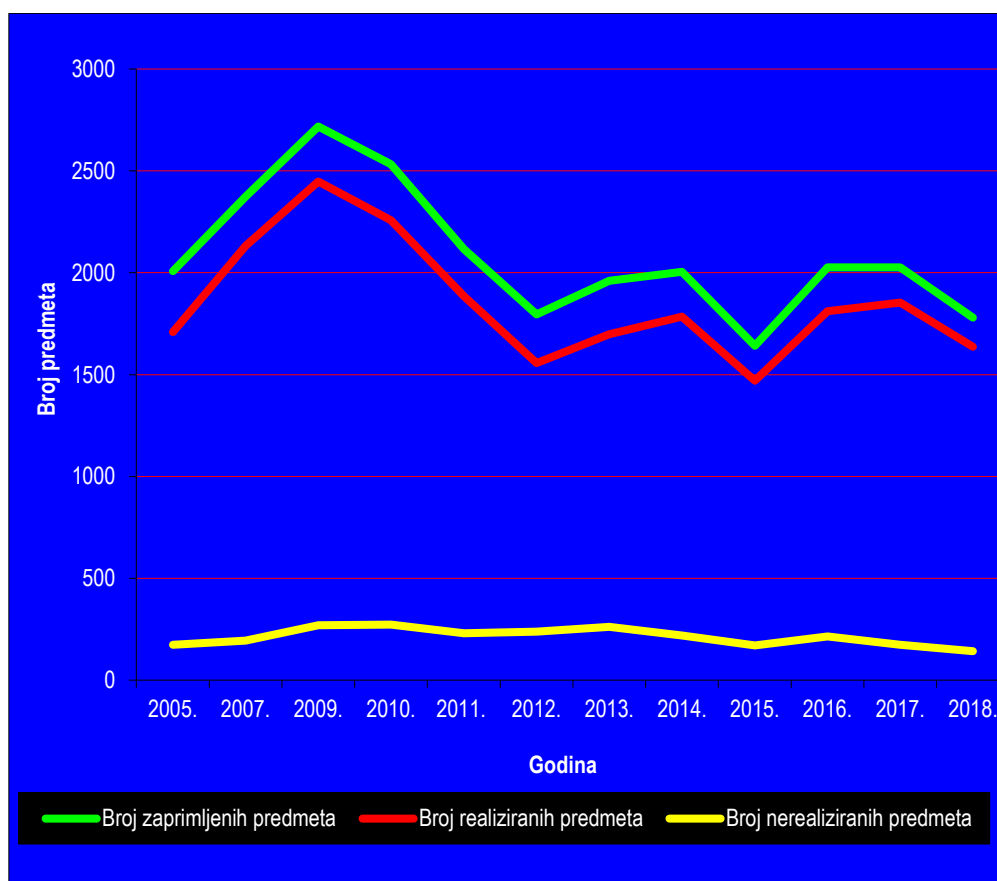
Slika 8 – Prikaz omjera prodanih normativnih dokumenata s obzirom na medij u 2018. godini

Pad prodaje prema broju realiziranih predmeta u 2018. godini u odnosu prethodnu godinu iznosi 12 %.

U tablici 9 prikazani su brojni podaci zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2018. godine te grafički na slici 9.

Tablica 9 – Prikaz broja zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2018. godine

Godina	2005.	2007.	2009.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj zaprimljenih predmeta	2008	2373	2717	2116	1795	1960	2004	1641	2026	2027	1779
Broj realiziranih predmeta	1709	2131	2447	1885	1556	1698	1784	1470	1811	1853	1636
Broj nerealiziranih predmeta (odustajanje od kupnje)	174	194	270	231	239	262	220	171	215	174	143



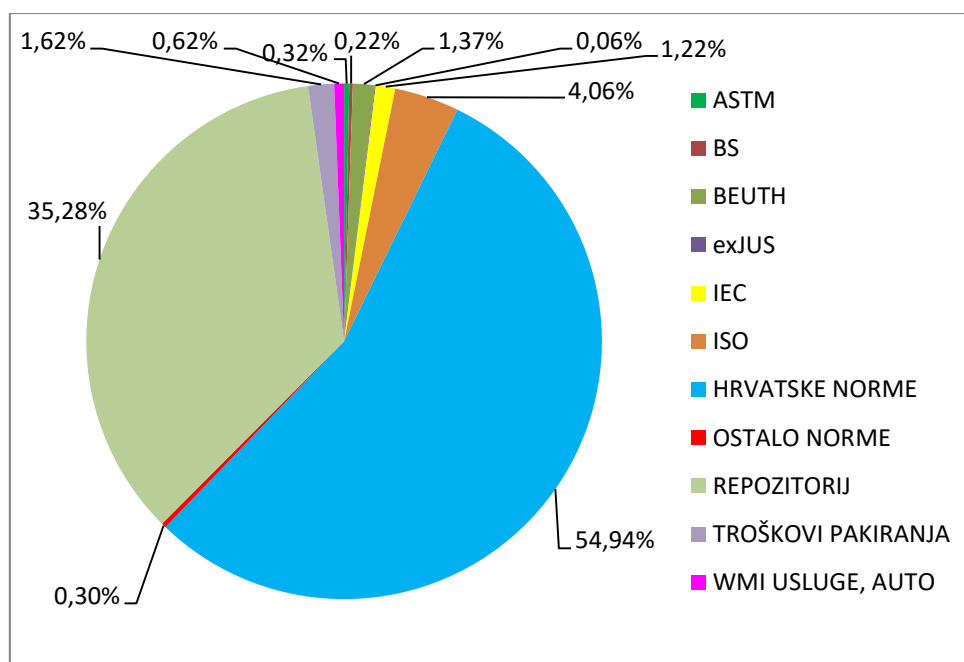
Slika 9 – Prikaz odnosa zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2018. godine

U 2018. godini izdana su 1636 računa, a ukupni prihod od prodaje proizvoda ili usluga prema izdanim računima iznosio je 2.104.568,15 kuna, što je 15 % manje nego u 2017. godini. U tablici 10 prikazana je struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2018. godini te na slici 10 kao grafikon

Tablica 10 – Struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2018. godini

Proizvod ili usluga	Iznos (kn)	Iznos (%)	
Norme i drugi normativni dokumenti	HRN, HRS, HRI i dr.	1.157.361,75	54,99
	ISO	85.498,00	4,06
	IEC	25.647,00	1,22
	DIN	28.750,00	1,37
	BSI	4.654,00	0,22
	ASTM	6.756,00	0,32
	Ostali normativni dokumenti i publikacije (VDI, SIST, BAS, ÖNORM i dr.)	6.385,00	0,30
Pretplata za pristup repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You	742.416,62	35,28	
Ostale usluge	trošak otpreme, inozemne poštarine, troškovi špedicije i carinjenja, Usluga dodjele međunarodne oznake proizvođača vozila (WMI), službeno vozilo	47.099,81	2,24
UKUPNO	2.104.568,00	100,00	

Primijećen je znatan broj upita za norme kao potrebna informacija o trošku za natječajnu dokumentaciju projekata koji su financirani iz EU fondova. U zadnjih nekoliko mjeseci 2018. godine dio tih narudžbi je i realiziran jer su odobrena sredstva.



Slika 10 – Struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2018. godini

Tablica 11 – Popis 10 najprodavanijih norma u 2018. godini prema vrijednosti prodanih primjeraka

Rbr	Oznaka norme	Naslov (HR)	Količina (kom)	Vrijednost (kn)
1.	HRN EN ISO 9001:2015	Sustavi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi (ISO 9001:2015; EN ISO 9001:2015)	162	60.977,00
2.	HRN EN ISO/IEC 17025:2017	Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija (ISO/IEC 17025:2017; EN ISO/IEC 17025:2017)	166	50.434,25
3.	HRN EN ISO 14001:2015	Sustavi upravljanja okolišem – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 14001:2015; EN ISO 14001:2015)	86	44.387,00
4.	HRN EN ISO 9000:2015	Sustavi upravljanja kvalitetom – Temeljna načela i terminološki rječnik (ISO 9000:2015; EN ISO 9000:2015)	28	15.960,00
5.	HRN ISO 45001:2018	Sustavi upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti pri radu – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 45001:2018)	46	14.688,00
6.	HRN EN ISO/IEC 27001:2017	Informacijska tehnologija – Sigurnosne tehnike – Sustavi upravljanja informacijskom sigurnošću – Zahtjevi (ISO/IEC 27001:2013 uključujući Ispravak 1:2014 i Ispravak 2:2015; EN ISO/IEC 27001:2017)	31	9.150,00
7.	HRN ISO 31000:2018	Upravljanje rizicima – Smjernice (ISO 31000:2018)	42	8.977,00
8.	HRN EN ISO 5667-3:2018	Kvaliteta vode – Uzorkovanje – 3. Dio: Čuvanje i rukovanje uzorcima vode (ISO 5667-3:2018; EN ISO 5667-3:2018)	20	7.030,00
9.	HRN EN 62305-3:2013	Zaštita od munje – 3. Dio: Materijalne štete na građevinama i opasnost za život (IEC 62305-3:2010, MOD; EN 62305-3:2011)	12	6.962,00
10.	HRN EN ISO 8501-1:2007	Priprema čeličnih podloga prije nanošenja boja i srodnih proizvoda – Vizualna procjena čistoće površine – 1. Dio: Stupnjevi hrđanja i stupnjevi pripreme nezaštićenih čeličnih površina i čeličnih površina nakon potpunog uklanjanja prethodnih prevlaka (ISO 8501-1:2007; EN ISO 8501-1:2007)	3	6.600,00

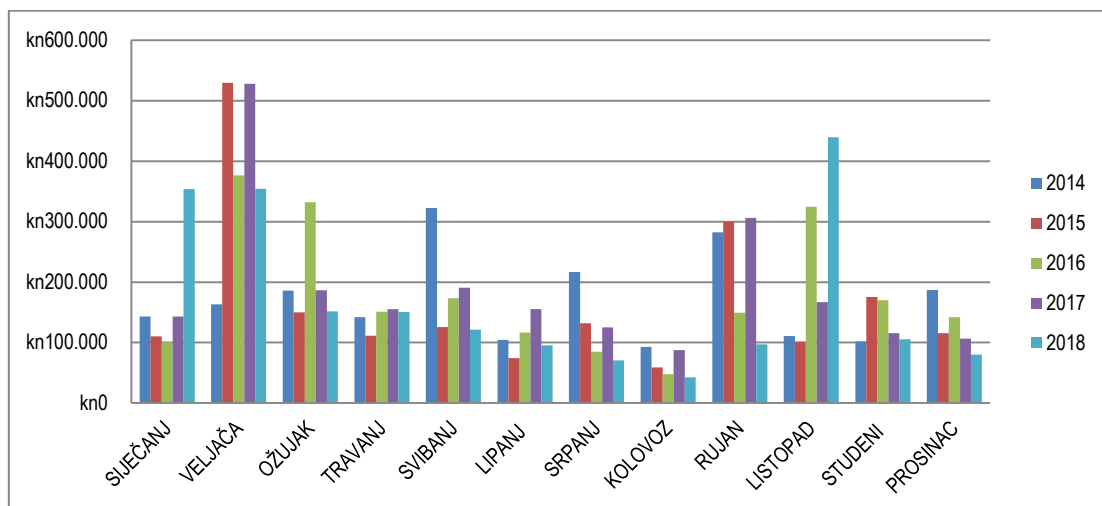
Prihodi od pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You u 2018. godini iznosili su 742.416,62 kn što je za 8,38 % više nego u 2017. godini. Ostvareni prihodi od prodaje normativnih dokumenta u odnosu na ukupne prihode Hrvatskog zavoda za norme iznosi 1.315.051,00 kn, odnosno 42,3 %.

Omogućavanje pristupa normama putem Repozitorija hrvatskih norma sigurno je jedan od razloga manjeg broja prodanih hrvatskih norma i normativnih dokumenata, pogotovo iz područja graditeljstva, ali ovom vrstom usluge, odnosno e-alata Hrvatski zavod za norme ostvario je višestruke koristi.

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You vrlo dobro je prihvaćen od strane korisnika. Repozitorij hrvatskih norma pridonijet će usavršavanju stručnjaka, povećanju kvalitete rada te poticanju svijesti o važnosti i ulozi normizacije na svim razinama. Tijekom 2018. godine više od 9000 korisnika imalo je mogućnost koristiti se Repozitorijem hrvatskih norma.

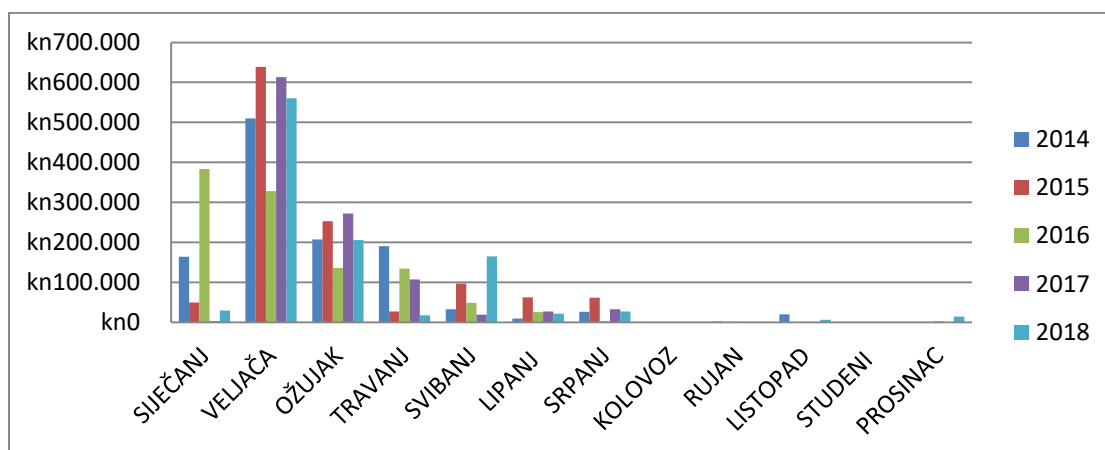
Budući da sve više korisnika iskazuje interes za ovu vrstu e-usluge HZN-a, potrebno je pristupiti nadogradnji Repozitorija kako bi se manjim korisnicima omogućio pristup normama, odnosno korisnicima koji imaju potrebu praćenja norma samo iz određenog područja, odnosno područja njihove djelatnosti. Nadogradnja Repozitorija planira se u 2019. godini.

Ukupan prihod od proizvoda i usluga HZN-a uplaćuje se izravno u Državni proračun Republike Hrvatske. Na slici 11 prikazana je mjesečna dinamika uplata prihoda HZN-a od prodaje proizvoda i usluga u Državnu riznicu RH u razdoblju od 2014. do 2018. godine.



Slika 11 – Mjesečna dinamika uplata prihoda HZN-a od prodaje norma u Državni proračun RH od 2014. do 2018.

Na slici 12 prikazana je dinamika uplata prihoda od godišnjih članarina za članstvo u HZN-u. Članarine se također uplaćuju izravno u Državni proračun RH. U skladu s Pravilnikom o članstvu u HZN-u, članovi su obvezni izvršiti uplate do kraja ožujka tekuće godine kako bi zadržali svoja prava.



Slika 12 – Mjesečna dinamika uplata prihoda HZN-a od članarina u Državni proračun RH od 2014. do 2018.

Ostvareni prihodi od članarina za članstvo u HZN-u u 2018. godini manji su 2,75 % u odnosu na 2017. godinu.

8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma

U 2018. godini nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) i nekim nacionalnim normirnim tijelima (DIN, BSI) te američkom granskom organizacijom (ASTM) u skladu s potpisanim ugovorima.

Potreba korisnika u Republici Hrvatskoj za stranim normativnim dokumentima za koje HZN nema potpisane ugovore o njihovoj distribuciji i dalje postoji. Za nabavu stranih normativnih dokumenata (ANSI, IEEE, NFPA, VDI, IP, i dr.) nastavljena je suradnja s danskim normirnim tijelom Danish Standards (DS). Odabir DS-a za nabavu stranih normativnih dokumenata opravdan je izbor zbog njihovih ekonomski najpovoljnijih uvjeta.

Postotak prodanih hrvatskih normativnih dokumenata iznosi 95 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u 2018. godini. Od 2011. godine do danas udio hrvatskih normativnih dokumenata u ukupnom broju prodanih normativnih dokumenata iznosi više od 90 % (tablica 12).

Tablica 12 – Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku u razdoblju od 2005. do 2018. godine

	2005.	2007.	2009.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
HRN	4865	7457	9830	6409	5168	6543	8774	5132	5396	5501	4240
ISO	594	549	328	208	172	188	298	187	171	180	119
IEC	251	242	123	68	50	28	49	12	30	32	22
prEN	130	69	11	15	11	6	11	5	12	1	2
DIN	447	447	141	140	42	31	74	25	39	44	43
BS	73	72	47	24	27	36	48	0	5	4	3
ASTM	61	61	72	64	103	90	61	30	39	40	22
GLASILO	183	98	**	**	**	**	**	**	**	**	**
PUBLIKACIJE (HR)	585	30	25	4	2	4	10	7	2	3	2
OSTALO	100	687	146	157	66	65	66	28	24	21	8
UKUPNO	7289	9712	10723	7089	5641	7052	9391	5426	5724	5826	4461

** HZN Glasilo se od broja 6/2008 izdaje isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno na službenoj internetskoj stranici HZN-a (www.hzn.hr)

8.2.3 Marketinške aktivnosti

Na internatskim stranicama HZN-a promiču se norme objavom informacija o njihovom prihvaćanju i izdanjima norma na hrvatskom jeziku za koje je iskazan veliki interes kupaca na tržištu. Tijekom 2018. godine direktnim marketinškim pristupom i poduzetim radnjama usmeno je informirano više od 100 zainteresiranih kupaca, što je u većoj mjeri rezultiralo kupovinom tih norma.

8.3 Dodjela registracijskih brojeva

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:2011, *Cestovna vozila – Međunarodni identifikacijski kod proizvođača (ISO 3780:2009)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)*) i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za smart kartice (RID) (prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

U tijeku 2018. godine provedena su četiri (4) postupka dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI).

U HZN-u se održavaju registri dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku koji su javno dostupni na internetskim stranicama HZN-a.

8.4 Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT

U okviru svojih zadataka, Informativna središnjica WTO/TBT-a odgovorila je u 2018. godini na više od 240 upita o hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima i certificiranju proizvoda i laboratorija za ispitivanje. Većina upita je bila iz inozemstva.

Zaključkom Vlade RH od 21. listopada 2010. godine HZN je određen nacionalnim notifikacijskim tijelom u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Obavješćivanje svih tijela državne uprave o notifikacijama tehničkih propisa ostalih članica Svjetske trgovinske organizacije provodi se radi pravovremenog reagiranja relevantnih tijela čime se treba spriječiti stvaranje zapreka u trgovini odnosno moguća šteta hrvatskom izvozu.

8.5 Internetska stranica

Internetske stranice HZN-a uređuju se, održavaju i dopunjavaju u Odsjeku za izdavaštvo u skladu s obvezama HZN-a prema europskim normizacijskim organizacijama, Uredbi o europskoj normizaciji te važećim propisima RH koji su primjenljivi na HZN kao javnu ustanovu.

8.6 Službeno glasilo HZN-a

HZN e-glasilo izdaje se jednom mjesečno. Od broja 6/2008 izdaje se isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno na službenoj internetskoj stranici HZN-a (www.hzn.hr).

Službeno glasilo HZN-a sastoji se od dvije cjeline:

1. Osnovnog dijela glasila sa stručnim člancima i obavijestima i
2. Oglasnika za normativne dokumente.

Tijekom 2018. godine izdano je ukupno 12 brojeva Oglasnika za normativne dokumente s ukupno 475 stranica. Od 2017. godine prešlo se na mjesečni ritam izdavanja glasila radi obveza nastalih ulaskom u punopravno članstvo u EU i obveze objavljivanja naslova hrvatskih normi na hrvatskom jeziku u službenom glasilu EU-a (Official Journal EU) te stavljanja nacrti norma na javnu raspravu, a u skladu s europskim i međunarodnim normizacijskim organizacijama.

Ukupno je u 2018. godini objavljena 201 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti.

U Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se rezultati hrvatske normizacije:

- nove hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvaćanje stranih norma u izvorniku
- povučene norme i povučeni nacrti norma
- obavijesti o normama europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju.

Osim rezultata hrvatske normizacije, u Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se i rezultati međunarodne i europske normizacije. Popis međunarodnih i europskih normativnih dokumenata poredan je prema predmetnom ustroju, ICS-u.

8.7 Službena, informativna i promotivna izdanja

HZN objavljuje publikacije povezane s primjenom norma te različite promotivne publikacije. Izdaju se i publikacije drugih izdavača u prijevodu na hrvatski jezik (ISO, CEN, CENELEC, PTB i dr.). Publikacije se objavljuju i na internetskim stranicama HZN-a.

U 2018. godini tiskana je jedna nova publikacija, brošura *Europska normizacija kao potpora sigurnosti djece*. U 2018. godini dotiskano je po 400 komada promidžbenih publikacija *ISO i potrošači*, *ISO i ocjenjivanje sukladnosti* te su u količini od 500 komada dotiskane brošure *Vaš glas je važan* i *ISO grafički simboli*.

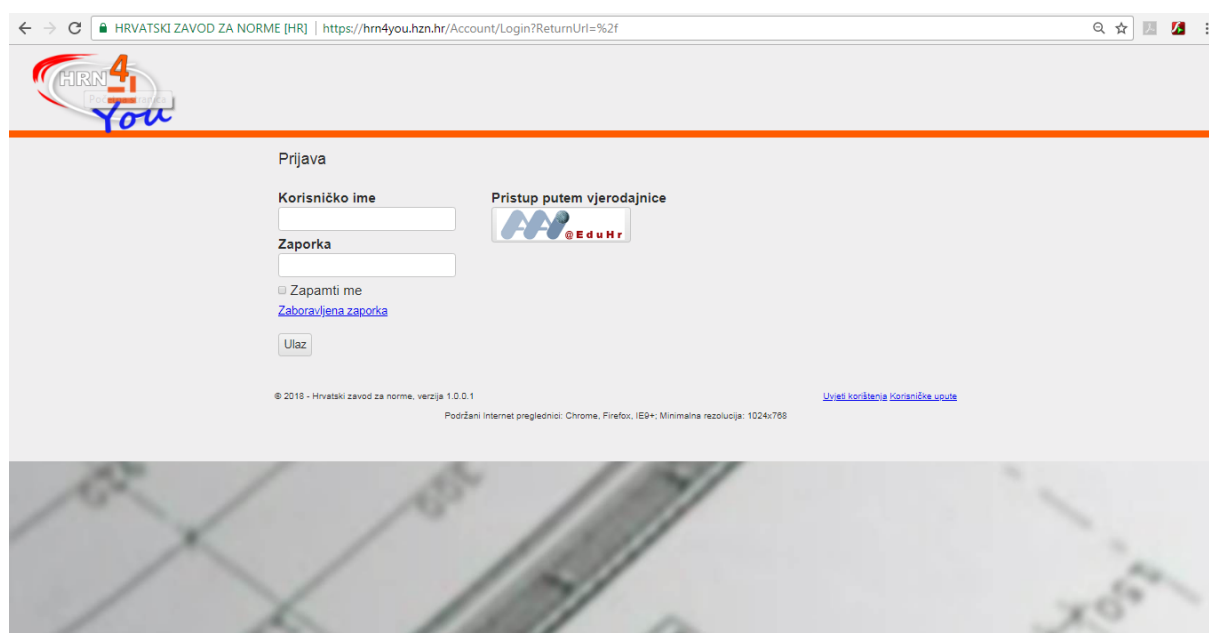
8.8 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You digitalna je zbirka hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata nastalih kao rezultat normizacijskog procesa. Repozitorij je web aplikacija koja trenutačno sadrži više od 45060 (vrijedećih i povučenih) hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata koji su dostupni *on-line* 24/7/365. Na dokumentima koji su dostupni putem repozitorija, poduzete su mjere zaštite autorskog prava na norme te su isti dostupni isključivo za čitanje. Repozitorij je namijenjen članovima strukovnih komora, organizacijama s većim brojem zaposlenih, strukovnim udrugama i društvima s većim brojem članova, tijelima državne uprave i sličnim organizacijama čiji članovi ili zaposlenici upotrebljavaju norme u svakodnevnom radu, obavljaju upravne radnje, nadzorno-tehničke poslove uz primjenu norma i sl.

Potpisivanjem sporazuma s HZN-om omogućuje se pristup kompletnoj zbirci hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata.

Cijena pristupa repozitoriju hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata – HRN4You ovisi o:

- trenutačnoj vrijednosti zbirke hrvatskih norma i normativnih dokumenata
- ukupnom broju hrvatskih norma u zbirci
- broju korisnika koji pristupaju repozitoriju
- vremenskom trajanju uporabe repozitorija (6 mjeseci / 1 godina)



Slika 13 – Prikaz početne stranice Repozitorija hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You dostupan je na internetskoj stranici <https://hrn4you.hzn.hr>

U suradnji s CARNet-om Hrvatski zavod za norme krajem 2016. godine nadgradio je Repoziatorij hrvatskih norma s mogućnosti pristupanja istome putem vjerodajnice AAI@EduHr. Pristup putem vjerodajnice AAI@EduHr ponajprije je namijenjen pristupu Repoziatoriju hrvatskih norma od strane obrazovnih institucija, odnosno akademske zajednice. Tijekom 2018. godine putem promotivnog pristupa iz 6 (šest) obrazovnih ustanova Repoziatoriju je pristupilo 617 korisnika (djelatnika, studenata, vanjskih suradnika i dr.) te su u više od 13538 pregleda pogledali 2397 hrvatskih normativnih dokumenata.

Tijekom godine nastavljeno je održavanje Repoziatorija hrvatskih norma pod nazivom HRN4You te su obnovljeni sporazumi s korisnicima s kojima su već ranije isti potpisani, a o čemu se više podataka nalazi u niže navedenoj tablici. Korisnici Repoziatorija izvršili su u 2018. godini 103490 pregleda. O normama u Repoziatoriju se brine normoteka HZN-a koja pruža i podršku korisnicima pri pristupu zbirci hrvatskih norma i ostalih normativnih dokumenata te ih savjetuje u pitanjima autorskih prava i izdanja ili statusa dokumenata. Povezano s objavom HZN e-glasila koje izlazi 12 puta godišnje i u kojemu se objavljuju nove hrvatske norme, broj norma dostupnih u Repoziatoriju je tijekom 2018. godine uvećan za oko 1730 norma.

Tablica 13 – Korisnici i uporaba Repoziatorija hrvatskih norma HRN4You u 2018. godini

Korisnici repoziatorija HRN4You	Broj korisnika koji je pristupio normama	Broj pristupa	Broj pregledanih norma
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike (HKIE)	529	22536	3384
Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG)	1206	53965	4852
Hrvatska komora arhitekata (HKA)	328	5831	1318
Hrvatska komora inženjera strojarstva (HKIS)	320	3079	1069
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta (MINGPO)	27	1024	321
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU)	50	690	305
Ostali (promotivni pristup)	684	16365	2927

9. PROMOTIVNE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI

9.1 Aktivnosti u promicanju normizacije

HZN je aktivno sudjelovao u promicanju primjene norma i normizacije na odgovarajućim radionicama i seminarima. Stručnjaci HZN-a na prikladan su način (stručnim referatima, izlaganjima i sl.) prezentirali rad HZN-a i primjenu norma.

HZN je sudjelovao na središnjem obilježavanju prava potrošača u Mimari u Zagrebu, 15. ožujka 2018. godine, koje je organiziralo Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, a na kojem su sudjelovala 32 izlagača iz državne i javne uprave. Uz stručne osobe HZN je na svom info pultu osigurao za sve posjetitelje i svoje brošure i materijale povezane s temom: brošuru *Svijet norma*, brošuru *ISO i potrošači*, letke *Potrošači i norme*, *Norme i zabava*, *Norme i aktivnosti*, *Norme i poslovi*, *10 dobrih razloga za normizaciju* i brošuru *ISO grafički simboli*.

Prigodom Svjetskog dana norma 14. listopada 2018. godine HZN je uputio priopćenje hrvatskoj javnosti putem internetskih stranica HZN-a u kojem je prenesena poruka svjetskih organizacija za normizaciju ISO-a, IEC-a i ITU-a pod naslovom „Međunarodne norme i četvrta industrijska revolucija“.

Krajem 2018. godine svečano je obilježen završetak prvoga ciklusa Projekta prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik kojim je obuhvaćano prevođenje 73 harmonizirane europske norme. Uz djelatnike HZN-a, na obilježavanju su sudjelovali predstavnici Upravnoga vijeća HZN-a, predsjednici i članovi tehničkih odbora HZN-a koji su sudjelovali u provedbi Projekta te predstavnici agencija za prevođenje INTEGRA d.o.o. i CIKLOPEA d.o.o.

Događanja izvan HZN-a na kojima su djelatnici HZN-a održali izlaganja:

- 36. međunarodni ELEKTROINŽENJERSKI SIMPOZIJ – EIS 2018 - Dani Josipa Lončara, 6.- 8. svibanj 2018., u Crikvenici, hotel OMORIKA, Branko Burazer – Presentacija i referat *Elektromagnetska polja u ljudskome okolišu i izazovi normizacije*, 8. svibnja 2018. u okviru sekcije S3
- 11. dani inženjera elektrotehnike, 27. - 29. rujna 2018., u Puli, hotel Park Plaza Istria, HZN – pozvani gost, Branko Burazer pozdravni govor u ime ravnatelja HZN-a i sudjelovanje na cijelom skupu
- HZN i DOOR (član ECOS-a) radionica NE OKOLIŠaj s normama o važnosti uključivanja udruga za zaštitu okoliša u procese nacionalne normizacije, u Zagrebu, 2018-09-21 (izlaganje: Jasna Okanović: HZN i normizacija u području zaštite okoliša)

9.2 Edukacija zainteresiranih strana

Održani seminari u Hrvatskom zavodu za norme

- Seminar za nove članove HZN/TO-a (iz 2018. godine), HZN, 2018-12-10 (izlaganje: Vlasta Gaćeša Morić, Tatjana Brica Žilić, Ana Marija Boljanović)

10. EUROPSKI PROJEKTI

10.1 Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik (SA/CEN/2017-02 i SA/CENELEC/2017-02)

Projekt izvornoga naslova *Translation of European standardization documents into Community languages* je nastao u suradnji EK i Središnje uprave CEN-a i CENELEC-a (CCMC), a na temelju Okvirnih partnerskih sporazuma te Posebnih sporazuma. Uporište za Projekt je Uredba (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji, a uz Hrvatski zavod za norme na Projektu su sudjelovala nacionalna normirna tijela iz 19 zemalja. Projekt je trajao dvije godine i završio je 31. prosinca 2018. godine. Struktura financiranja projekta određena je na način da EK financira 75 % troškova podugovaranja prihvatljivih aktivnosti, a u 100 %-nom iznosu *in-house prevođenje*. HZN je za prevođenje prijavio popis od ukupno 73 harmonizirane norme. Podugovorene su dvije agencije (Ciklopea d.o.o i Integra d.o.o.) za prevođenje ukupno 57 norma koje su za redakturu prevedenih norma podugovorile članove tehničkih odbora (HZN/TO-a). Preostalih 16 norma prevodile su se i lektorirale u HZN-u u suradnji s tajnicima koji su koordinirali stručnu redakturu. HZN je na ovome Projektu surađivao isključivo s agencijama koje se koriste alatima za računalno potpomognuto prevođenje kako bi, osim konačnih prijevoda norma, dobio i prijevodnu memoriju kao podlogu za izgradnju prijevodne memorije i terminoloških baza za prevođenje norma u budućnosti. Prednost navedenog pristupa sastoji se u povećanju učinkovitosti prevođenja u HZN-u u budućnosti te uspostavljanju ujednačenosti prijevoda pomoću ujednačene terminologije.

Strateška odrednica Europske unije u ovom projektu bila je pojačana potpora poduzećima, prije svega malim i srednjim, u smislu razumijevanja i primjene europskih norma.

11. POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

11.1 Ljudski potencijali

Na dan 1. siječnja 2018. godine u HZN-u je bio zaposlen 51 službenik (50 na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme).

Prosječna starost službenika bila je 48 godina. Žene su činile 71 %, a muškarci 29 % službenika.

Tablica 14 – Struktura službenika prema stručnoj spremi na početku godine

Stručna sprema	Broj službenika	% ukupnog broja službenika
dr. sc.	1	2
mr. sc.	2	4
VSS	33	65
VŠS	2	4
SSS	13	25
UKUPNO	51	100

Tijekom 2018. godine prestao je radni odnos za 5 (pet) službenika, a 1 (jedna) je službenica stavila radni odnos u mirovanje, i to:

- dvoje službenika (2 VSS) koji su otišli u mirovinu
- tri službenice (3 VSS) zbog sporazumnog prekida ugovora o radu
- jedna službenica (1 SSS) stavila je radni odnos u mirovanje.

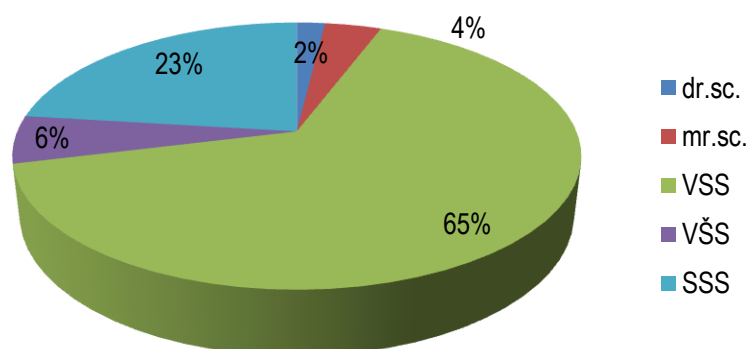
Isto tako, tijekom izvještajnog razdoblja 3 (tri) službenice su duže vrijeme bile odsutne s radnog mjesta radi korištenja prava sukladno Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama, i to:

- jedna službenica (1 VŠS) tijekom cijele godine (za koju je još u 2014. godini zaposlena zamjena na određeno vrijeme),
- dvije službenice (2 VSS) rade s polovicom punog radnog vremena.

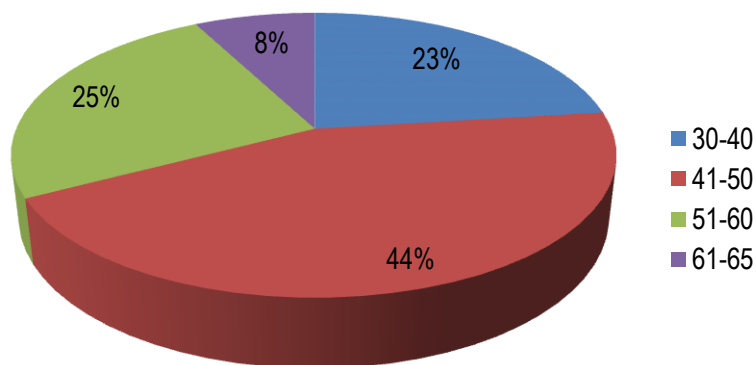
Na dan 31. prosinca 2018. godine u HZN-u su bila zaposlena 52 službenika (51 na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme), prosječne starosti 48 godina. Jedna službenica je u statusu mirovanja radnog odnosa te nije dio analiziranih podataka. Prema zastupljenosti spolova, žene su činile 62 %, a muškarci 38 % službenika.

Tablica 15 – Struktura službenika prema stručnoj spremi na kraju godine

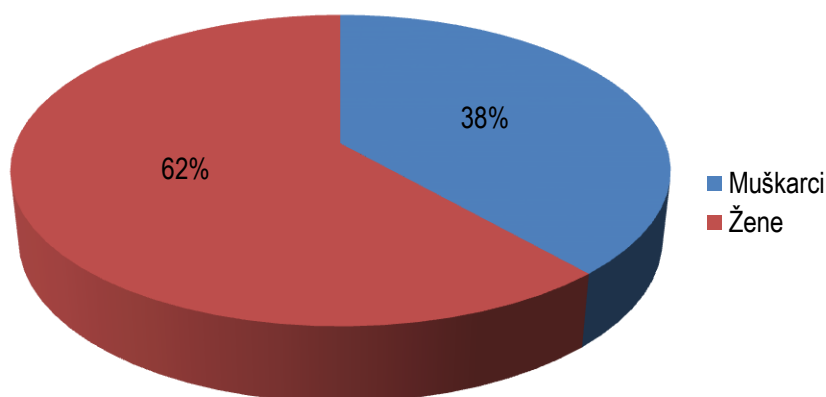
Stručna sprema	Broj službenika	% ukupnog broja službenika
dr. sc.	1	2
mr. sc.	2	4
VSS	34	65
VŠS	3	6
SSS	12	23
UKUPNO	52	100



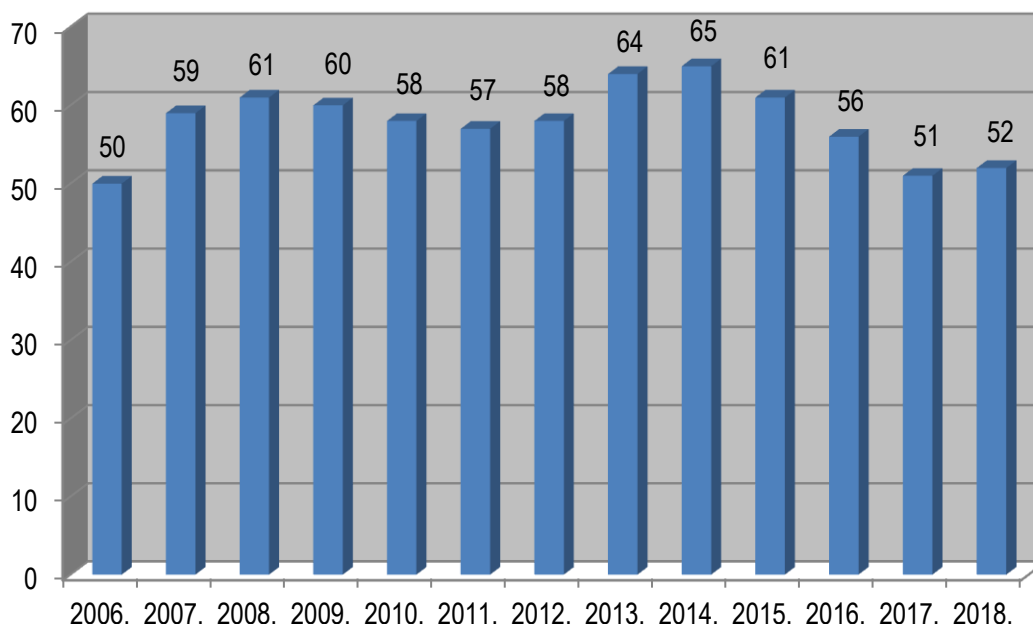
Slika 14 – Struktura službenika prema stručnoj spremi na dan 31. prosinca 2018.



Slika 15 – Struktura službenika prema dobi na dan 31. prosinca 2018.



Slika 16 – Struktura službenika prema spolu na dan 31. prosinca 2018.



Slika 17 – Broj službenika od osnivanja HZN-a

U 2018. godini bilo je zaposleno 52 službenika što predstavlja povećanje zaposlenih za 2 % u odnosu na 2017. godinu. Međutim, u usporedbi s 2014. godinom radi se o smanjenju broja zaposlenika od 20 %. Zbog toga je tijekom 2018. godine zaposleno ukupno 7 novih službenika, ali je u istom razdoblju HZN napustilo 6 službenika.

11.1.1 Izobrazba službenika HZN-a

Djelatnici HZN-a tijekom 2018. godine osposobljavali su se i usavršavali sudjelovanjem na seminarima, konferencijama, radionicama i tečajevima u cilju osnaživanja stručnih znanja, vještina i kompetencija.

Za sve djelatnike HZN-a početkom godine organizirana je radionica pod nazivom *Od različitosti prema sinergiji* s ciljem poboljšanja komunikacije, osobnih kompetencija i timskog rada.

Djelatnici HZN-a sudjelovali su na usavršavanju iz područja radnog prava, javne nabave i zaštite osobnih podataka.

U 2018. godini za djelatnike HZN-a, u prvome redu za tehničke tajnike, organiziran je prijenos sljedećih webinarara *10-10 webinars for Technical Body Officers* i *Webinars for standard drafters*:

- Customer Centric CEN-CENELEC Management Centre, 2018-02-09
- Development process of the different deliverables & criteria for approval, 2018-03-09
- The HAS Consultant framework, 2018-04-10
- Taking effective decisions in Technical Committee meetings, 2018-05-09
- HAS Consultant process – impact on CEN Technical Committees & Working Groups, 2018-06-06
- Inclusiveness of the standardization system – How to ensure that all stakeholders are represented, 2018-06-11
- Environmental aspects in standardization, 2018-09-10
- Checklist for writers and editors of documents, 2018-09-17
- Foreign participation in European standardization work, 2018-10-10
- Conformity assessment, 2018-11-06
- The Joint Initiative on Standardization two years later: Achievements and current discussions, 2018-11-09
- Digital transformation (including update on progress of the projects), 2018-12-10

Tijekom 2018. godine održana su i dva webinarara:

- Quarterly IT Tools trainings, 2018-06-25
- Quarterly IT Tools trainings, 2018-09-25

Djelatnica HZN-a sudjelovala je na usavršavanju:

- *Training provided by the Standardization Administration of China and the technical visit* u organizaciji Municipality of Qingdao, Qingdao, Kina, 2018-10-16/17
- ISO/SAC Regional training on Good Standardization Practice, Qingdao, Kina, 2018-10-18/19

11.2 Prostor za rad

Prostor za rad Hrvatskog zavoda za norme nalaze su u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sastoji se od uredskog prostora, dvorana za sastanke tehničkih odbora, normoteke, koji su na odgovarajući način opremljeni informatičkom opremom te pomoćnih prostorija (arhiva i skladište).

11.3 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a

Nezavisna vanjska ocjena sustava kvalitete HZN-a provedena je u lipnju 2018. godine radi provjere usklađenosti s novim izdanjem norme HRN EN ISO 9001:2015. Tom je ocjenom potvrđena sukladnost sa zahtjevima norme HRN EN ISO 9001:2015 te je dobiven certifikat u skladu s navedenom normom. Certifikacijski audit provela je certifikacijska tvrtka SGS Adriatica d.o.o.

Certifikat broj HR15/1347 za opseg aktivnosti pripremanje, prihvaćanje, objavljivanje i promicanje hrvatskih norma i drugih dokumenata i publikacija iz područja normizacije te sudjelovanje u europskim i međunarodnim normizacijskim procesima je valjan od 15. srpnja 2018. do zaključno 14. srpnja 2021. godine te ostaje na snazi pod uvjetom zadovoljavajućih rezultata nadzornih audita (slika 17). Recertifikacijski audit mora biti obavljen prije 30. lipnja 2021. godine.



Slika 18 – Certifikat sustava upravljanja Hrvatskog zavoda za norme, HRN EN ISO 9001:2015

11.4 Financijski pokazatelji

Za Hrvatski zavod za norme (glava 04980) planirana su sredstva u ukupnom iznosu 11.705.000,00 kuna u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcije za 2019. i 2020. godinu, koje su usvojene na sjednici Hrvatskog Sabora 30. studenog 2017. godine, objavljene u Narodnim novinama broj 124 od 13. prosinca 2017. godine.

Hrvatski zavod za norme izradio je financijski plan za 2018. godinu i projekcije za 2019. – 2020. godinu u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Narodnim novinama 87/08, 136/12 i 15/15), Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu, Uputama Ministarstva financija za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2018. - 2020. i Uputi nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta sa dobivenim limitom. Slijedom navedenog HZN-u je dodijeljen limit u ukupnom iznosu 11.700.000,00 kuna za 2018. godinu, prijedlog za 2019. i 2020. godinu iznosi također 11.700.000,00 kuna. Limit uključuje rashode poslovanja (skupina konta 3) i rashode za nabavu nefinancijske imovine (skupina konta 4), a koji se financiraju iz izvora 11 - opći prihodi i primici i izvora 12 - sredstva učešća za pomoći. Pomoći EU odnosno nastavak projekta CIP e-Comments planiran je za 2018. godinu u ukupnom iznosu 5.000,00 kuna na izvoru 51.

	PRIJEDLOG PRORAČUNA ZA 2018. (NN 124/2017)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2019. (NN 124/2017)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2020. (NN 124/2017)	IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2018. (NN 108/2018)
Planirani prihodi izvor 11 + 12	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00
Planirani rashodi izvor 11 + 12	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00
Planirani prihodi izvor 51	5.000,00	-	-	23.750,00
Planirani rashodi izvor 51	5.000,00	-	-	23.750,00
Sveukupno	11.705.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.723.750,00

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 3. prosinca 2018. godine donio Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcija za 2019. i 2020. godinu i Odluke o davanju suglasnosti na Izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2018. godinu i projekcija za 2019. i 2020. godinu. Navedeni su dokumenti objavljeni u Narodnim novinama, broj 108 od 4. prosinca 2018. godine.

U navedenim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu Hrvatski zavod za norme napravio je preraspodjelu sredstava u ukupnom iznosu 950.000,00 kuna unutar limita općih prihoda i primitaka, ukupnih rashoda glave kako bi do kraja godine podmirio sve obveze i isplatio sve rashode za zaposlene.

11.4.1 PRIHODI

Planirana sredstva koja su odobrena u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu iznose 11.723.750,00 kuna, sastoje se od 98 % izvora 11 - opći prihodi i primici odnosno 11.430.000,00 kuna, ostatak čini projekt koji se financira iz izvora 12 i 51.

Hrvatski zavod za norme u svom financijskom planu planirao je sljedeće izvore i aktivnosti:

- aktivnost A651002 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za norme, izvor 11, donacija izvor 61,
- kapitalni projekt K651011 Informatizacija, izvor 11,
- aktivnost A651012 Projekt CIP e-Comments, izvor 12 i 51,
- aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo, izvor 12 i 51.

Aktivnost A651012 Projekt CIP e-Comments planirana je za završetak projekta CIP e-Comments koji se financira iz izvora 12 (sredstva učešća za pomoći) i izvora 51 (sredstva pomoći EU). Navedena aktivnost i neutrošena sredstva su preneseni u 2018. godinu te utrošena u iznosu od 54.236,00 kuna.

Aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo otvorena je u 2017. godini na izvoru 51 i izvoru 12. Na navedenu aktivnost krajem 2017. godine doznačena su sredstva za predfinanciranje (*Step 0*) u ukupnom iznosu 602.414,55 kuna sukladno *Posebnim ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za prevođenje („specific grant for translation action“)* SA/CEN/2017-02 i SA/CENELEC/2017-02 koji se odnose na projekte Prevođenja europskih normativnih dokumenata, a koji su zaključeni između Europske komisije (EK), Europskoga odbora za normizaciju (CEN) i Europskoga odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC). S obzirom da su sredstva doznačena nakon donošenja financijskog plana za 2018. godinu, ista nisu mogla biti planirana. U skladu s navedenim i realizacijom Projekta, utrošeno je 360.225,00 kuna.

Zaključno s 31. prosincem 2018. godine doznačeno je općih prihoda i primitaka – izvor 11 iz Državne riznice ukupno 9.990.757,92 kn odnosno 87,41 % od ukupno odobrenih sredstava.

Na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti, naplaćeno je 3.108.146,37 kuna što predstavlja 100 % naplaćenosti. Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se u Državnu riznicu pod šifrom 5681, vode se samo u evidencijama HZN-a i na stavci prihoda 65219 u sustavu Državne riznice. Duple uplate ili krive uplate na kraju 2018. godine iznose 5.090,00 kuna, povrat će se izvršiti u 2019. godini rješenjem Ministarstva financija, temeljem članka 16. Zakona o izvršenju Državnog proračuna RH za 2019. godinu jer se pogrešno ili više uplaćeni prihodi u Proračun vraćaju uplatiteljima na teret tih prihoda.

Hrvatski zavod za norme prenio je u 2018. godinu donaciju u ukupnom iznosu 29.327,00 kuna s obzirom da je nije realizirao pa nije ni prikazana u financijskom planu. Naime, Ministarstvo financija odobrilo je suglasnost za prijenos sredstava na izvoru 61 – donacije u državnoj riznici, na temelju članka 50. Zakona o proračunu („Narodne novine“ broj 87/08), stavak 4. Slijedom činjenice da je donacija bila uplaćena 2. ožujka 2012. godine u ukupnom iznosu od 102.500,00 kuna, na temelju sklopljenog Sporazuma s Hrvatskom komorom arhitekta i inženjera u graditeljstvu (HKAIG), Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Hrvatskog zavoda za norme o suradnji na postupku prihvaćanja eurokodova kao hrvatskih norma.

Na temelju navedenog Sporazuma, Hrvatska komora inženjera građevinarstva i Hrvatski zavod za norme sklopili su Ugovor o donaciji sredstava za izradu karata potresnih područja RH. Navedenim Ugovorom Hrvatska komora inženjera građevinarstva sudjeluje u dijelu troškova izrade karata potresnih područja RH potrebnih za prihvaćanje eurokodova kao hrvatskih norma i obvezuje se u tu svrhu uplatiti odnosno donirati 102.500,00 kuna – stavka 6631. Navedena donacija predstavlja višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju.

11.4.2 RASHODI

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2018. godinu iznose 11.723.750,00 kuna. Od ukupno planiranih rashoda 97 % predstavlja izvor 11 – opći prihodi i primici dok ostatak čini projekt koji se financira iz izvora 12 i 51 te prenesena donacija – izvor 61.

Zaključno s 31. prosincem 2018. godine ukupni rashodi prema podacima iz Obrazca PR-RAS Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima iznose 10.611.457,00 kuna (AOP 404). Prema Sustavu državne riznice ukupni rashodi iznose 10.615.219,00 kuna, razlika u iznosu od 3.762,00 kuna proizlazi jer državna riznica vrši plaćanja tijekom 2018. godine bez obzira na koje se razdoblje troškovi odnose.

Rashodi poslovanja su rashodi:

- 6.100.439,00 kuna rashodi za zaposlene (računi iz računskog plana 31),
- 4.227.903,00 kuna materijalni rashodi (računi iz računskog plana 32),
- 3.295,00 kuna financijski rashodi (iz računskog plana 34).

Rashodi za zaposlene izvršeni su u ukupnom iznosu 6.100.439,00 kuna i čine 59 % ukupnih izvršenih rashoda. Rashodi za zaposlene izvršeni su prema Zakonu o plaćama u javnim službama i propisanoj proračunskoj osnovici.

Materijalni rashodi – računi iz računskog plana 32 izvršeni su u ukupnom iznosu 4.227.903,00 kuna i čine 40 % ukupno izvršenih sredstava, značajan udio u materijalnim rashodima čini stavka za plaćanje međunarodnih članarina.

Naime međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama plaćaju se godišnje članarine, slijedom činjenice da je HZN punopravni član Europskog odbora za normizaciju (European Committee for Standardization, CEN), Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC), Europskog instituta za telekomunikacijske norme (European Telecommunications Standards Institute, ETSI), Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO) i Međunarodnog elektrotehničkog povjerenstva (IEC). Udio plaćenih članarina u ukupno izvršenim materijalnim rashodima iznosi 54 %, a njihov udio u ukupno izvršenim rashodima poslovanja iznosi 17 %. Osim plaćanja međunarodnih i europskih članarina, HZN ima obvezu podmirenja rashoda koji nastaju prilikom narudžba međunarodnih norma (ISO, IEC), njemačkih norma (DIN), britanskih (BS), granskih norma (ASTM) te norma drugih normiranih tijela koje HZN pribavlja radi daljnje prodaje korisnicima u Republici Hrvatskoj.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine realiziraju se u okviru kapitalnog projekta K651011 – Informatizacija zavoda i aktivnosti administracije Zavoda A651002 izvršeni su u iznosu 279.820,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio izvršenih rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi oko 3 %.

Osim financijskih obveza, Hrvatski zavod za norme izvršava i obveze izvještavanja povezane s financijskim poslovanjem prema svim nadležnim institucijama: Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, FINA-i i Državnom uredu za reviziju te ih predaje u zakonskom roku.

Financijski izvještaji Hrvatskog zavoda za norme za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine sastavljeni su u skladu sa Zakonom o proračunu („Narodne novine“ broj 87/08, 136/12, 15/15), Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu („Narodne novine“ broj 124/14), Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu („Narodne novine“ broj 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17) te sukladno Okružnici Ministarstva financija od 15. siječnja 2019. godine.

Hrvatski zavod za norme zaključno sa 31. prosincem 2018. godine u svojim evidencijama nema ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično), također nema evidentiranih sudskih sporova u tijeku.

Broj: HZN-10-11/2019-IBO-1
Zagreb, 5. travnja 2019.

REPUBLIKA HRVATSKA
3
ZAGREB
HRVATSKI ZAVOD ZA NORME
RAVNA TELJ
Igor Božičević

